

Z A K O N

O SLUŽBENIM KONTROLAMA

I. UVODNE ODREDBE

Predmet uređenja

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se: sprovođenje službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti; zahtevi za životinje i robu koji se uvoze, izvoze ili su u tranzitu; finansiranje službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti; uspostavljanje informacionog sistema u oblasti službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti, kao i druga pitanja od značaja za uspostavljanje i sprovođenje službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti.

Cilj zakona

Član 2.

Cilj ovog zakona je uspostavljanje organizacije službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti u svim fazama proizvodnje, prerade i distribucije životinja i robe na koje se ovaj zakon primenjuje.

Područje primene zakona

Član 3.

Odredbe ovog zakona primenjuju se na službene kontrole koje se sprovode radi provere usaglašenosti sa propisima kojima se uređuju oblasti:

- 1) hrane i bezbednosti hrane u svakoj fazi proizvodnje, prerade i distribucije, uključujući načelo zaštite interesa potrošača i načelo poštenja u trgovini, kao i proizvodnje i upotrebe materijala i predmeta u kontaktu sa hranom;
- 2) namernog uvođenja u životnu sredinu genetički modifikovanih organizama radi proizvodnje hrane i hrane za životinje, u skladu sa zakonom kojim se uređuju genetički modifikovani organizmi;
- 3) hrane za životinje i bezbednosti hrane za životinje u svakoj fazi proizvodnje, prerade i distribucije i upotrebe hrane za životinje, uključujući načelo zaštite zdravlja i interesa potrošača i načelo poštenja u trgovini;
- 4) zdravlja životinja;
- 5) sporednih proizvoda životinjskog porekla i dobijenih proizvoda radi sprečavanja i smanjenja rizika na najmanju moguću meru po zdravlje ljudi i životinja;
- 6) dobrobiti životinja;
- 7) zaštitnih mera protiv štetnih organizama na bilju, biljnim proizvodima i drugim predmetima;
- 8) sredstava za zaštitu bilja i održivu primenu sredstava za zaštitu bilja, i to stavljanje na tržište i njihova upotreba;
- 9) organske proizvodnje i označavanja organskih proizvoda;
- 10) upotrebe i označavanja proizvoda zaštićenim oznakama geografskog porekla i oznakama garantovano tradicionalnih specijaliteta, kao i tradicionalnim izrazima.

Odredbe ovog zakona, koje se odnose na službene kontrole koje se sprovode

radi provere usaglašenosti sa zahtevima propisanim u oblastima iz stava 1. ovog člana primenjuju se i kada se ti zahtevi odnose na životinje i robu koja se uvozi, izvozi ili je u tranzitu.

Odredbe čl. 6 – 8, člana 10, čl. 14. i 17, čl. 20 – 22, čl. 23 – 31, člana 59, čl. 62 – 71, čl. 72 – 76. i člana 82. ovog zakona primenjuju se na druge službene aktivnosti koje sprovodi Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede (u daljem tekstu: Ministarstvo), odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja u skladu sa ovim zakonom i zahtevima u oblastima iz stava 1. ovog člana.

Izuzeci od primene

Član 4.

Odredbe ovog zakona ne primenjuju se na provere usaglašenosti sa propisima kojima se uređuju:

- 1) tržište poljoprivrednih proizvoda, osim odredaba koje su uređene zakonom kojim se reguliše oblast vina i drugih proizvoda od grožđa i vina, kao i kada se službenim kontrolama utvrđuju moguće prevarne radnje ili obmanjujuće prakse u pogledu tržišnih standarda;
- 2) dobrobit životinja koje se koriste u naučne i obrazovne svrhe;
- 3) veterinarski medicinski proizvodi, osim u slučaju službene kontrole rezidua veterinarskih medicinskih proizvoda;
- 4) uređaji za primenu sredstava za zaštitu bilja.

Značenje izraza

Član 5.

Pojedini izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

- 1) *audit (audit)* jeste sistematsko i nezavisno ispitivanje kojim se utvrđuje da li su aktivnosti i rezultati datih aktivnosti u skladu sa planiranim aktivnostima i merama i da li se te aktivnosti i mere primenjuju efektivno, kao i da li su odgovarajuće za postizanje planiranih ciljeva (u daljem tekstu *audit*);
- 2) *bilje* jesu žive biljke i živi delovi biljaka, uključujući:
 - (1) seme, u botaničkom smislu, osim semena koje nije namenjeno za setvu,
 - (2) plodove, u botaničkom smislu,
 - (3) povrće,
 - (4) krtole, gomolje, lukovice, rizome, korenje, podloge, stolone,
 - (5) izdanke, stabljike, živiće,
 - (6) rezano cveće,
 - (7) grane sa ili bez listova,
 - (8) rezana stabla drveta sa zadržanim listovima,
 - (9) listove, lišće,
 - (10) kulture biljnih tkiva, uključujući ćelijske kulture, germplazme, meristemska tkiva, himerne klonove i mikropropagacioni materijal,
 - (11) živi polen i spore,
 - (12) pupoljke, plemke, reznice, izdanke, kalemove;

3) *biljni proizvodi* jesu neprerađeni materijali biljnog porekla i prerađeni proizvodi koji po svojoj prirodi ili načinu prerade mogu da predstavljaju rizik od širenja karantinski štetnih organizama, kao i drvo:

- (1) ako je zadržalo u potpunosti ili delimično, svoju prirodnu oblu površinu, sa ili bez kore,
- (2) ako nije zadržalo svoju prirodnu oblu površinu usled testerisanja, sečenja ili cepanja,
- (3) ako je u obliku čipsa (ivera), delova, piljevine, drvnog otpada, strugotina ili drvnih ostataka, i nije podvrgnuto preradi koja podrazumeva upotrebu lepka, toplote ili pritiska, ili njihove kombinacije, kako bi se dobio pelet, briket, šperploča ili iverica,
- (4) ako se upotrebljava ili je namenjeno za upotrebu materijala za pakovanje, bez obzira na to da li se upotrebljava za prevoz robe ili ne;

4) *bolest životinja* jeste pojava infekcija i infestacije kod životinja, s kliničkim ili patološkim manifestacijama ili bez njih, uzrokovana jednim ili sa više uzročnika bolesti;

5) *granično kontrolno mesto* jeste mesto i objekti koji mu pripadaju određeno za sprovođenje službenih kontrola životinja i robe u skladu sa ovim zakonom;

6) *dobijeni proizvodi* jesu proizvodi dobijeni iz jednog ili više tretmana, transformacija ili faza u preradi sporednih proizvoda životinjskog porekla;

7) *druge službene aktivnosti* jesu aktivnosti, koje sprovodi Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja ili ovlašćeno telo, uključujući aktivnosti provere prisustva bolesti životinja ili štetnih organizama na bilju, biljnim proizvodima i drugim predmetima, sprečavanje širenja, suzbijanja i iskorenjavanje takvih bolesti životinja ili štetnih organizama na bilju, biljnim proizvodima i drugim predmetima, izdavanje rešenja, dozvola ili odobrenja, kao i izdavanje službenih sertifikata i službenih potvrda;

8) *drugi predmeti* jesu bilo koji materijal ili predmet, izuzev bilja ili biljnih proizvoda, kojim je moguće prenošenje ili širenje štetnih organizama, uključujući zemlju ili supstrat za gajenje;

9) *dugi prevoz životinja* jeste prevoz životinja koji traje duže od osam časova, od momenta premeštanja prve životinje iz pošiljke;

10) *životinje* jesu kičmenjaci i beskičmenjaci;

11) *jestivi delovi* jesu sveže meso osim trupova, uključujući i unutrašnje organe i krv;

12) *meso i ostali jestivi klanični proizvodi* jesu proizvodi u skladu sa propisom kojim se uređuje nomenklatura carinske tarife, radi fizičkog pregleda na graničnom kontrolnom mestu;

13) *ovlašćeno telo* jeste pravno lice i preduzetnik koji su ovlašćeni za određene poslove službenih kontrola, odnosno za određene poslove drugih službenih aktivnosti;

14) *oznaka zdravstvene ispravnosti* jeste oznaka ili žig koji se postavlja, odnosno utiskuje posle sprovođenja *ante mortem* i *post mortem* pregleda i kojim se potvrđuje da je meso pogodno za ishranu ljudi;

15) *opasnost* jeste bilo koji agens ili stanje koje može potencijalno da izazove štetan uticaj na zdravlje ljudi, životinja ili bilja, dobrobit životinja ili životnu sredinu;

16) *plan kontrole* jeste dokument koji donosi Vlada, Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja i koji sadrži informacije o strukturi i organizaciji sistema službenih kontrola, njegovom funkcionisanju, kao i plan službenih kontrola koje se sprovode u određenom vremenskom periodu u skladu sa zahtevima propisanim u oblastima na koje se ovaj zakon primenjuje;

17) *pod nadzorom službenog veterinara* jeste obavljanje aktivnosti službenog pomoćnika pod odgovornošću službenog veterinara koji mora biti prisutan u objektu za vreme obavljanja dodeljene aktivnosti;

18) *pod odgovornošću službenog veterinara* jeste obavljanje dodeljene aktivnosti službenom pomoćniku od strane službenog veterinara;

19) *pošiljka* jeste određeni broj životinja ili količina robe iste vrste, klase ili opisa koji su obuhvaćeni istim službenim sertifikatom, službenom potvrdom ili bilo kojim drugim dokumentom i koji se nalaze na istom prevoznom sredstvu i dolaze iz istog područja ili iste države, osim robe koja podleže zahtevima koji se odnose na zaštitne mere protiv štetnih organizama na bilju, biljnim proizvodima i drugim predmetima;

20) *pregled posle klanja* (u daljem tekstu: *post mortem* pregled) jeste provera ispunjenosti zahteva u objektima za klanje ili u objektima za privremeno skladištenje i pregled odstreljene divljači, a koji se odnose na:

- (1) trupove i jestive delove, radi utvrđivanja da je to meso pogodno za ishranu ljudi,
- (2) bezbedno uklanjanje specifičnog rizičnog materijala,
- (3) zdravlje i dobrobit životinja;

21) *pregled pre klanja* (u daljem tekstu: *ante mortem* pregled) jeste provera ispunjenosti zahteva zdravlja ljudi i životinja, kao i dobrobiti životinja, a kada je to potrebno, i klinički pregled svake pojedinačne životinje, kao i provera informacija iz poljoprivredno-prehrambenog lanca;

22) *provera dokumentacije* jeste pregled službenih sertifikata, službenih potvrda i drugih dokumenata, uključujući i komercijalna dokumenta, koja moraju da prate pošiljku u skladu sa ovim zakonom i zahtevima propisanim u oblastima na koje se ovaj zakon primenjuje;

23) *provera identiteta* jeste vizuelna provera kojom se utvrđuje da sadržaj i oznake pošiljke, uključujući i oznake na životinjama, plombama i prevoznim sredstvima odgovaraju podacima navedenim u službenim sertifikatima, službenim potvrdama i drugim dokumentima koji prate pošiljku;

24) *proizvodi životinjskog porekla* jesu:

- (1) hrana životinjskog porekla, uključujući med i krv,
- (2) živi školjkaši, živi bodljokošci, živi plaštaši i živi morski puževi namenjeni za ishranu ljudi,
- (3) ostale životinje namenjene za pripremu kako bi u živom obliku bile dostavljene krajnjem potrošaču;

25) *procedura verifikacije kontrole* jeste postupak uspostavljanja organizacije i primene mera koje sprovodi Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja sa ciljem da službene kontrole i druge službene aktivnosti budu dosledne i efikasne;

26) *rangiranje* jeste klasifikacija subjekata na osnovu procene usaglašenosti sa kriterijumima za rangiranje;

27) *reproduktivni materijal* jeste:

- (1) seme, jajne ćelije i embrioni namenjeni za veštačku oplodnju,
- (2) jaja za inkubiranje;

28) *rizik* jeste funkcija verovatnoće nastanka štetnog uticaja na zdravlje ljudi, životinja ili bilja, dobrobit životinja ili životnu sredinu i stepena ozbiljnosti tog uticaja, koji je posledica neke opasnosti;

29) *roba* jeste sve što podleže jednom ili većem broju zahteva propisanim u oblastima na koje se ovaj zakon primenjuje, osim životinja;

30) *sertifikacija* jeste postupak kojim Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja potvrđuje usaglašenost sa jednim ili većim brojem zahteva propisanim u odgovarajućoj oblasti na koju se ovaj zakon primenjuje;

31) *sistem kontrole* jeste sistem koji čine Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja i njihovi resursi, struktura, organizacija rada i uspostavljene procedure radi sprovođenja službenih kontrola u skladu sa ovim zakonom;

32) *službene kontrole* jesu aktivnosti koje sprovodi Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja ili ovlašćeno telo radi provere usaglašenosti subjekata sa ovim zakonom i zahtevima propisanim u oblastima na koje se ovaj zakon primenjuje, kao i provere da li životinje ili roba ispunjavaju te zahteve, uključujući i zahteve za izdavanje službenog sertifikata, odnosno službene potvrde;

33) *službena potvrda (official attestation)* jeste etiketa, deklaracija, oznaka ili druga vrsta potvrde koju izdaje Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja ili ovlašćeno telo, kojom se potvrđuje usaglašenost sa jednim ili većim brojem zahteva propisanim u odgovarajućoj oblasti na koju se ovaj zakon primenjuje;

34) *službeni veterinar* jeste veterinar koga određuje Ministarstvo, bilo kao svog zaposlenog ili u drugom svojstvu, koji ima odgovarajuće kvalifikacije za sprovođenje službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti u skladu sa zahtevima propisanim u odgovarajućoj oblasti na koje se ovaj zakon primenjuje;

35) *službeni pomoćnik* jeste lice koje ima odgovarajuću obuku i koje je Ministarstvo odredilo za obavljanje određenih aktivnosti službene kontrole ili drugih službenih aktivnosti;

36) *službeni sertifikat* jeste papirni ili elektronski dokument koji je potpisalo službeno lice za sertifikaciju i kojim se potvrđuje usaglašenost sa jednim ili većim brojem zahteva propisanim u odgovarajućoj oblasti na koju se ovaj zakon primenjuje;

37) *službeno zadržavanje* jeste postupak kojim nadležni inspektor nalaže da se životinje i roba koji podležu službenoj kontroli ne sme premeštati ili se ne sme njima rukovati do odlučivanja o njihovom odredištu, a obuhvata i skladištenje od strane subjekta u skladu sa naloženim merama;

38) *službeno lice za zdravlje bilja* jeste lice koje određuje Ministarstvo, bilo kao svog zaposlenog ili u drugom svojstvu, koje je osposobljeno za sprovođenje službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti u skladu sa ovim zakonom i zahtevima koji se odnose na zaštitne mere protiv štetnih organizama na bilju, biljnim proizvodima i drugim predmetima;

39) *službeno lice za sertifikaciju* jeste lice u Ministarstvu, odnosno ministarstvu nadležnom za poslove zdravlja koje je ovlašćeno da potpiše službene sertifikate ili lice iz ovlašćenog tela koje potpisuje službene sertifikate u skladu sa zahtevima propisanim u odgovarajućoj oblasti na koju se ovaj zakon primenjuje;

40) *specifični rizični materijal* jeste tkivo koje je rizično za zdravlje ljudi i životinja u vezi sa pojavom transmisivnih spongiformnih encefalopatija;

41) *sporedni proizvodi životinjskog porekla* jesu čitava tela ili delovi životinja, proizvodi životinjskog porekla ili drugi proizvodi dobijeni od životinja, koji nisu namenjeni za ishranu ljudi, uključujući jajne ćelije, embrione i seme;

42) *sredstva za zaštitu bilja* jesu proizvodi u obliku u kojem su dostupni korisniku, a koja se sastoje ili sadrže aktivne supstance, protektante ili sinergiste i namenjena su za:

- (1) zaštitu bilja ili biljnih proizvoda od štetnih organizama ili sprečavanje delovanja štetnih organizama, osim ako se ovi proizvodi koriste u higijenske svrhe, a ne za zaštitu bilja i biljnih proizvoda,
- (2) delovanje na životne procese biljaka, kao što su supstance koje deluju na rast, osim sredstava za ishranu bilja i biostimulatora,
- (3) očuvanje biljnih proizvoda, kada su u pitanju supstance ili proizvodi koji nisu regulisani posebnim propisima kojima se uređuju konzervansi,
- (4) uništavanje neželjenog bilja ili delova biljaka, izuzev algi, osim ako se ti proizvodi primenjuju na zemljište ili vodu radi zaštite bilja,
- (5) za kontrolu ili sprečavanje neželjenog rasta bilja, izuzev algi, osim ako se ti proizvodi primenjuju na zemljište ili vodu radi zaštite bilja;

43) *subjekt* jeste fizičko ili pravno lice, odnosno preduzetnik koji mora da ispuni jedan ili više zahteva propisanih u odgovarajućoj oblasti na koju se ovaj zakon primenjuje;

44) *tranzit* jeste premeštanje pošiljke iz jedne države ili carinske teritorije u drugu državu ili carinsku teritoriju, koje se odvija pod nadzorom carinskog organa preko teritorije Republike Srbije;

45) *trup* jeste telo životinje posle klanja i obrade;

46) *faza proizvodnje, prerade i distribucije* jeste bilo koji deo proizvodnje, prerade i stavljanja na tržište, uključujući uvoz, izvoz, primarnu proizvodnju, doradu, obradu, pripremu, skladištenje, transport, prodaju ili snabdevanje potrošača životinjama i robom;

47) *fizički pregled* jeste:

- (1) pregled životinja i robe i, ukoliko je potrebno, pregled ambalaže u koju je roba upakovana, prevoznog sredstva, oznaka i temperature,
- (2) uzimanje uzoraka za ispitivanje ili dijagnostiku,
- (3) bilo koji drugi pregled radi utvrđivanja usaglašenosti u skladu sa zahtevima propisanim u oblastima na koje se ovaj zakon primenjuje;

48) *hrana* jeste bilo koja supstanca ili proizvod, bilo da je prerađen, delimično prerađen ili neprerađen, namenjen za ishranu ljudi, ili gde postoji razumno očekivanje da će ta hrana biti konzumirana od strane ljudi.

Hrana ne obuhvata:

- (1) hranu za životinje,

- (2) žive životinje, osim ako su pripremljene za stavljanje na tržište za ishranu ljudi,
- (3) biljke pre žetve, odnosno berbe plodova,
- (4) lekove za humanu upotrebu i veterinarske medicinske proizvode,
- (5) kozmetičke proizvode,
- (6) duvan i duvanske proizvode,
- (7) opojne droge ili psihotropne supstance u skladu sa Uredbom o ratifikaciji Jedinstvene konvencije o opojnim drogama („Službeni list SFRJ – Međunarodni ugovori i drugi sporazumi”, broj 2/64 i „Službeni list SFRJ - Međunarodni ugovori”, broj 3/78 – dr. zakon) i Zakonom o ratifikaciji Konvencije o psihotropnim supstancama („Službeni list SFRJ”, broj 40/73),
- (8) ostatke (rezidua) i kontaminanata,
- (9) medicinska sredstva.

Hrana jeste i voda za piće, žvakaća guma i bilo koja druga supstanca uključujući i vodu koja se namerno dodaje hrani tokom pripreme, prerade i proizvodnje i koja ispunjava na kontrolnim tačkama propisane vrednosti parametara za vodu u skladu sa posebnim propisom kojim je uređen kvalitet vode namenjene za ljudsku upotrebu;

49) *hrana za životinje* jeste svaki sastojak ili proizvod, uključujući aditive, koji je prerađen, delimično prerađen ili neprerađen a namenjen je za oralno hranjenje životinja;

50) *štetni organizmi* jesu vrsta, soj ili biotip patogenih organizama, biljaka ili životinja koji predstavlja fitosanitarni rizik i koji je štetan za bilje ili biljne proizvode.

Svi pojmovi upotrebljeni u ovom zakonu u muškom rodu podrazumevaju iste pojmove u ženskom rodu.

II. NADLEŽNI ORGANI I OBAVEZE

Nadležni organi

Član 6.

Za organizaciju i sprovođenje službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti nadležni organi su:

- 1) Ministarstvo, organi uprave u sastavu Ministarstva i nadležna inspekcija;
- 2) ministarstvo nadležno za poslove zdravlja preko nadležne sanitarne inspekcije.

Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja u vršenju poslova u okviru svojih ovlašćenja koristi službenu oznaku.

Ministar nadležan za poslove poljoprivrede (u daljem tekstu: ministar), odnosno ministar nadležan za poslove zdravlja (u daljem tekstu: ministar zdravlja) propisuje oblik, dimenzije, izgled i način upotrebe službene oznake u oblastima na koje se ovaj zakon primenjuje.

Obaveze nadležnih organa

Član 7.

Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja obezbeđuje efikasnu i efektivnu koordinaciju i saradnju radi sprovođenja službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti.

Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja u sprovođenju službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti:

- 1) uspostavlja procedure kojima se obezbeđuje:
 - (1) efektivno sprovođenje službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti,
 - (2) nepristrasnost, kvalitet i doslednost službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti na svim nivoima,
 - (3) da zaposleni koji sprovode službene kontrole i druge službene aktivnosti nisu u sukobu interesa;
- 2) ima odgovarajuće laboratorijske kapacitete za ispitivanje i dijagnostiku ili da ih izabere putem konkursa;
- 3) ima dovoljan broj zaposlenih sa odgovarajućim kvalifikacijama i iskustvom, kako bi se službene kontrole i druge službene aktivnosti mogle sprovesti efikasno i efektivno;
- 4) ima objekte i opremu koji se održavaju na odgovarajući i propisan način da bi se obezbedilo da zaposleni mogu efikasno i efektivno da sprovode službene kontrole i druge službene aktivnosti;
- 5) ima ovlašćenja da sprovode službene kontrole i druge službene aktivnosti, kao i da preduzima aktivnosti u skladu sa ovim zakonom i propisima u oblastima na koje se ovaj zakon primenjuje;
- 6) donosi procedure kojima se obezbeđuje da zaposleni imaju pristup objektima i dokumentima subjekata, radi obavljanja svoje dužnosti;
- 7) donosi planove za upravljanje kriznim situacijama i obezbeđuje njihovo upravljanje, u skladu sa ovim zakonom i zahtevima propisanim u oblastima na koje se ovaj zakon primenjuje.

Ministarstvo može da odredi službenog veterinara i službeno lice za zaštitu zdravlja bilja ako ispunjava zahteve u skladu sa ovim zakonom i propisima u oblastima na koje se ovaj zakon primenjuje, uključujući i zahteve o nepostojanju sukoba interesa.

Službenom veterinaru i službenom licu za zaštitu zdravlja bilja poslovi u vezi sa službenim kontrolama i drugim službenim aktivnostima moraju biti utvrđeni u pisanom obliku.

Obuka

Član 8.

Ministarstvo, ministarstvo nadležno za poslove zdravlja i ovlašćeno telo organizuju i sprovode odgovarajuće programe obuke za lice koje sprovodi službene kontrole i druge službene aktivnosti, i to:

- 1) radi osposobljavanja stručnog i ujednačenog sprovođenja službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti u oblastima na koje se ovaj zakon primenjuje;

2) radi praćenja stručnih novina iz svoje nadležnosti putem dodatnih obuka, prema potrebi;

3) za teme utvrđene ovim zakonom, prema potrebi.

Ministarstvo, ministarstvo nadležno za poslove zdravlja, odnosno ovlašćeno telo vodi evidenciju o sprovedenim obukama službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti.

Ministar, odnosno ministar zdravlja propisuje oblasti i teme koje obuhvata program obuke za sprovođenje službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti, program obuke, organizaciju i način sprovođenja obuka, kao i sadržinu i način vođenja evidencije o sprovedenim obukama službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti.

Audit

Član 9.

Radi potvrde usaglašenosti sa ovim zakonom, Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja sprovodi interni audit ili za sprovođenje audita angažuje drugo pravno lice i preduzima odgovarajuće mere u skladu sa rezultatima audita.

Audit iz stava 1. ovog člana podleže nezavisnoj proceni i sprovodi se na transparentan način.

Poverljivost podataka

Član 10.

Ministarstvo, ministarstvo nadležno za poslove zdravlja, ovlašćeno telo, službeni veterinar, službeno lice za zdravlje bilja, kao i službene laboratorije obezbeđuju da se podaci do kojih dođu tokom izvršavanja poslova, u vezi sa službenim kontrolama i drugim službenim aktivnostima ne otkrivaju trećim licima, tamo gde takvi podaci predstavljaju poslovnu tajnu, u skladu sa propisima kojima se uređuje zaštita poslovne tajne.

Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja prilikom utvrđivanja, da li postoji javni interes za objavljivanje podataka koji su zaštićeni u skladu sa propisima kojima se uređuje zaštita poslovne tajne, uzima u obzir mogući rizik po zdravlje ljudi, životinja ili bilja ili po životnu sredinu, kao i prirodu, stepen i razmere takvog rizika.

U slučaju da ne postoji javni interes za objavljivanje podataka iz stava 1. ovog člana, ti podaci se ne mogu objaviti, ako bi njihovo objavljivanje uticalo na:

- 1) svrhu inspekcija, istraga ili audita;
- 2) zaštitu komercijalnih interesa subjekata ili bilo kog drugog fizičkog ili pravnog lica ili preduzetnika; ili
- 3) zaštitu sudskih postupaka.

Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja može da objavi ili na drugi način učini dostupno javnosti podatke o rezultatima službenih kontrola koje se odnose na pojedinačne subjekte ako:

- 1) je subjekt mogao da da komentar, pre objave podataka ili pre nego što su ti podaci na drugi način postali dostupni javnosti, u zavisnosti od hitnosti situacije;
- 2) se podaci objavljuju ili su na drugi način dostupni javnosti tako da se uzimaju u obzir komentari subjekta koji su prihvaćeni ili se podaci objavljuju zajedno sa komentarima subjekta.

III. SLUŽBENE KONTROLE

Opšti zahtevi za službene kontrole

Član 11.

Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja redovno sprovodi službene kontrole nad svim subjektima, na osnovu rizika i sa odgovarajućom učestalošću, uzimajući u obzir:

1) rizike u vezi sa:

- (1) životinjama i robom,
- (2) aktivnostima pod kontrolom subjekta,
- (3) mestom obavljanja aktivnosti subjekta,
- (4) upotrebom proizvoda, procesa, materijala ili supstanci koje mogu da utiču na bezbednost, integritet i korisnost hrane, odnosno hrane za životinje, zdravlje životinja, dobrobit životinja, zdravlje bilja, kao i životnu sredinu u slučaju genetički modifikovanih organizama i sredstava za zaštitu bilja;

2) informacije koje ukazuju na verovatnoću da bi potrošači mogli biti dovedeni u zabludu, a naročito u pogledu prirode, identiteta, svojstava, sastava, količine, roka trajanja, zemlje porekla ili mesta porekla i načina proizvodnje hrane;

3) rezultate prethodnih službenih kontrola koje su sprovedene nad subjektom i njegove usaglašenosti sa zahtevima propisanim u određenoj oblasti na koju se ovaj zakon primenjuje;

4) pouzdanost i rezultate sopstvenih kontrola koje je sproveo subjekt ili treće lice na njegov zahtev, a prema potrebi i sopstvene procedure za obezbeđivanje kvaliteta, radi provere usaglašenosti sa zahtevima propisanim u oblastima na koje se ovaj zakon primenjuje;

5) informacije koje bi mogle da ukazuju na neusaglašenost sa zahtevima propisanim u oblastima na koje se ovaj zakon primenjuje;

6) moguće namerno kršenje zahteva propisanih u oblastima na koje se ovaj zakon primenjuje, a koje je učinjeno kroz prevarne radnje ili obmanjujuće prakse, i sve druge informacije koje ukazuju na mogućnost takvih kršenja.

Službene kontrole koje se sprovode pre stavljanja na tržište ili pre premeštanja određenih životinja i robe radi izdavanja službenih sertifikata ili službenih potvrda, obavljaju se u skladu sa:

1) zahtevima propisanim u određenoj oblasti na koju se ovaj zakon primenjuje;

2) posebnim propisima kojima se uređuju dodatni zahtevi za službene kontrole i druge službene aktivnosti u određenoj oblasti u skladu sa ovim zakonom.

Službene kontrole sprovode se bez prethodne najave, osim u slučajevima gde je najava neophodna i opravdana za potrebe sprovođenja službene kontrole.

Ako subjekt zahteva službenu kontrolu Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja može da odluči da li će sprovesti službenu kontrolu sa prethodnom najavom ili bez nje. Službene kontrole sa prethodnom najavom ne isključuju službene kontrole bez prethodne najave.

Službene kontrole se sprovode na način da se administrativno opterećenje i ometanje poslovanja subjekta svede na najmanju moguću meru, ali da to ne utiče negativno na efektivnost tih kontrola.

Službene kontrole životinja i robe sprovode se na isti način bez obzira da li se životinje i roba proizvode, uvoze, izvoze ili su u tranzitu.

Subjekti i aktivnosti na koje se primenjuju službene kontrole

Član 12.

Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja sprovodi službene kontrole:

- 1) u bilo kojoj fazi proizvodnje, prerade i distribucije i upotrebe životinja i robe, kao i tranzita;
- 2) supstanci, materijala ili drugih predmeta koji mogu da utiču na svojstva ili zdravlje životinja i robe i njihovu usaglašenost sa propisanim zahtevima, u bilo kojoj fazi proizvodnje, prerade i distribucije i upotrebe, kao i tranzita;
- 3) subjekta u pogledu aktivnosti, uključujući držanje životinja, objekat, opremu, prevozna sredstva, poslovni prostor i druga mesta i okolinu pod njihovom kontrolom, kao i u pogledu odgovarajuće dokumentacije.

Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja za sprovođenje službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti koristi podatke o subjektima i objektima iz evidencija, odnosno registara propisanih u oblastima na koje se ovaj zakon primenjuje.

Transparentnost službenih kontrola

Član 13.

Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja sprovodi službene kontrole transparentno i najmanje jednom godišnje stavlja na raspolaganje javnosti, uključujući i objavljivanje na svojoj zvaničnoj internet stranici, relevantne informacije koje se odnose na organizaciju i sprovođenje službenih kontrola.

Informacije iz stava 1. ovog člana odnose se na:

- 1) vrstu, broj i rezultat sprovedenih službenih kontrola;
- 2) vrstu i broj slučajeva u kojima je utvrđena neusaglašenost;
- 3) vrstu i broj slučajeva sprovedenih mera u slučaju neusaglašenosti;
- 4) vrstu i broj slučajeva u kojima su pokrenuti postupci kod nadležnih sudova i javnog tužilaštva.

Informacije iz stava 2. ovog člana mogu se staviti na raspolaganje javnosti i kroz objavljivanje godišnjeg izveštaja Ministarstva, odnosno ministarstva nadležnog za poslove zdravlja o sprovedenim službenim kontrolama.

Netačne informacije koje se stave na raspolaganje javnosti Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja mora da ispravi.

Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja može da objavi ili da na drugi način stavi na raspolaganje javnosti informacije o rangiranju pojedinačnih subjekata na osnovu rezultata jedne ili više službenih kontrola, pod uslovom da su kriterijumi za rangiranje objektivni, transparentni i javno dostupni i da je postupak rangiranja pravičan, dosledan i transparentan.

Dokumentovane procedure za sprovođenje službene kontrole i druge službene aktivnosti

Član 14.

Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja sprovodi službene kontrole i druge službene aktivnosti u skladu sa procedurama, koje se, prema potrebi, ažuriraju.

Procedure iz stava 1. ovog člana moraju biti pisane i moraju da sadrže oblasti i uputstva za zaposlene koji sprovode službene kontrole i druge službene aktivnosti.

Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja mora da ima uspostavljene procedure verifikacije kontrole kako bi se službene kontrole i druge službene aktivnosti sprovele dosledno i efikasno.

Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja preduzima korektivne mere u slučajevima kada se u skladu sa procedurama iz stava 3. ovog člana utvrde nedostaci.

Odredbe st. 1 – 4. ovog člana primenjuju se i na ovlašćena tela.

Ministar, odnosno ministar zdravlja propisuje sadržinu procedura za sprovođenje službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti.

Zapisnik

Član 15.

Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja preko nadležnog inspektora za svaku službenu kontrolu koja se sprovede sačinjava zapisnik, odnosno drugi pisani dokument koji može biti u papirnom ili u elektronskom obliku.

Zapisnik, odnosno drugi pisani dokument mora da sadrži:

- 1) cilj službene kontrole;
- 2) metode kontrole koje su primenjene;
- 3) rezultat službene kontrole;
- 4) naložene mere koje subjekt treba da sprovede kao rezultat službene kontrole.

Ako se za potrebe istrage ili sudskog postupka ne zahteva drugačije, subjektu nad kojim je sprovedena službena kontrola dostavlja se jedan primerak zapisnika, odnosno drugog pisanog dokumenta iz stava 1. ovog člana na njegov zahtev, osim u slučaju izdavanja službenog sertifikata ili službene potvrde.

U slučaju neusaglašenosti utvrđenoj tokom sprovođenja službene kontrole, nadležni inspektor dužan je da o tome, u pisanom obliku, bez odlaganja obavesti subjekta.

Kada službene kontrole zahtevaju redovno prisustvo nadležnog inspektora u objektima subjekta, zapisnik, odnosno drugi pisani dokument iz stava 1. ovog člana sačinjava se na način koji omogućava:

- 1) redovno informisanje o stepenu usaglašenosti;
- 2) informisanje bez odlaganja u slučaju neusaglašenosti utvrđenih tokom službene kontrole.

Odredbe ovog člana primenjuju se i na ovlašćena tela, službenog veterinara i službeno lice za zdravlje bilja.

Metode i tehnike službenih kontrola

Član 16.

Metode i tehnike službenih kontrola obuhvataju:

- 1) proveru kontrola koje je uspostavio subjekt, kao i njihovih rezultata;
- 2) inspekcijski pregled, i to:
 - (1) opreme, prevoznog sredstva, objekata i drugih mesta pod kontrolom subjekta;
 - (2) životinja i robe, uključujući poluproizvode, sirovine, sastojke, pomoćna sredstva i druge proizvode koji se koriste za pripremu i proizvodnju robe ili za hranjenje ili lečenje životinja;
 - (3) sredstava za čišćenje i održavanje, kao i načina čišćenja i održavanja;
 - (4) sistema sledljivosti, deklarisanja, predstavljanja, oglašavanja i ambalažnih materijala za pakovanje, uključujući i materijale koji dolaze u kontakt sa hranom;
- 3) kontrolu higijenskih uslova u objektu subjekta;
- 4) proveru procedura dobre proizvođačke prakse, dobre higijenske prakse, dobre poljoprivredne prakse, kao i primenu Analize opasnosti i kritičnih kontrolnih tačaka (u daljem tekstu: HACCP);
- 5) proveru dokumentacije, podataka o sledljivosti životinja i robe i drugih podataka i evidencija relevantnih za utvrđivanje usaglašenosti sa zahtevima propisanim u oblastima na koje se ovaj zakon primenjuje;
- 6) razgovore sa subjektom i njegovim zaposlenim;
- 7) proveru merenja koja je izvršio subjekt, kao i drugih rezultata ispitivanja;
- 8) uzimanje uzoraka, ispitivanja i dijagnostike;
- 9) audit subjekta;
- 10) bilo koju drugu aktivnost koja je potrebna da bi se utvrdila neusaglašenost.

Obaveze subjekta

Član 17.

Radi sprovođenja službenih kontrola ili drugih službenih aktivnosti, subjekt, na zahtev nadležnog inspektora, dužan je da omogući pristup:

- 1) objektu, opremi, prevoznom sredstvu, prostorima i drugim mestima pod kontrolom subjekta, kao i njihovoj okolini;
- 2) računarskom sistemu za upravljanje informacijama;
- 3) životinjama i robi koja je pod njegovom kontrolom;
- 4) dokumentima i drugim relevantnim podacima.

U toku službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti, subjekt je dužan da sarađuje sa nadležnim inspektorom.

Pored obaveza iz st. 1. i 2. ovog člana, subjekt odgovoran za pošiljku koja se uvozi, izvozi ili je u tranzitu sve informacije koje se tiču pošiljke stavlja bez odlaganja na raspolaganje, u papirnom ili elektronskom obliku, nadležnom inspektor.

Odredbe ovog člana primenjuju se i na ovlašćeno telo, službenog veterinara i službeno lice za zdravlje bilja kada sprovode službene kontrole i druge službene aktivnosti nad subjektom.

IV. OVLAŠĆIVANJE ZA OBAVLJANJE ODREĐENIH POSLOVA SLUŽBENIH KONTROLA I DRUGIH SLUŽBENIH AKTIVNOSTI

Ovlašćivanje za obavljanje određenih poslova službenih kontrola

Član 18.

Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja može da ovlasti jedno ili više pravnih lica za određene poslove službenih kontrola, ako ispunjava zahteve propisane ovim zakonom i propisima u određenoj oblasti na koju se ovaj zakon primenjuje.

Kada je za određene poslove službenih kontrola za proveru usaglašenosti sa zahtevima koji se odnose na organsku proizvodnju i označavanje organskih proizvoda ovlašćeno jedno ili veći broj pravnih lica, svakom ovlašćenom pravnom licu ili preduzetniku dodeljuje se kodni broj u skladu sa propisima kojima se uređuje organska proizvodnja.

Opšti zahtevi za ovlašćivanje za obavljanje određenih poslova službenih kontrola

Član 19.

Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja može da ovlasti za određene poslove službenih kontrola pravno lice iz člana 18. stav 1. ovog zakona koje ispunjava sledeće opšte zahteve:

- 1) poseduje stručnost, odnosno kompetentnost u obavljanju poslova za koje se ovlašćuje;
- 2) ima opremu i infrastrukturu koji su potrebni za obavljanje poslova za koje se ovlašćuje;
- 3) ima dovoljan broj zaposlenih sa odgovarajućim kvalifikacijama i iskustvom;
- 4) da je nepristrasno i nema sukob interesa i ne može, direktno ili indirektno, da utiče na nepristrasnost stručnog postupanja pri obavljanju poslova za koje se ovlašćuje;
- 5) posluje i akreditovano je u skladu sa standardima relevantnim za poslove za koje se ovlašćuje, uključujući standard SRPS ISO/IEC 17020 „Ocenjivanje usaglašenosti – Zahtevi za rad različitih tipova tela koje obavljaju kontrolisanje”.

Pored zahteva iz stava 1. ovog člana, pravno lice mora da ispunjava i posebne zahteve propisane u oblastima na koje se ovaj zakon primenjuje.

Lice koje ispunjava zahteve iz st. 1. i 2. ovog zakona bira se putem konkursa u skladu sa ovim zakonom.

Konkurs iz stava 3. ovog člana raspisuje ministar, odnosno ministar zdravlja koji se objavljuje u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

Konkurs sprovodi komisija koju obrazuje ministar, odnosno ministar zdravlja.

Rešenje o ovlašćivanju lica za obavljanje određenih poslova službene kontrole, na predlog konkursne komisije, donosi ministar, odnosno ministar zdravlja.

Rešenje o ovlašćivanju naročito sadrži opis poslova službenih kontrola za koje se ovlašćuje i zahteve pod kojima mogu da se obavljaju ti poslovi.

Rešenje o ovlašćivanju je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Ministar, odnosno ministar zdravlja utvrđuje spisak ovlašćenih tela izabranih putem konkursa, koji se objavljuje u „Službenom glasniku Republike Srbije” i dostavlja ministarstvu nadležnom za poslove koji se odnose na tehničke propise, radi upisa u registar ovlašćenih tela za ocenjivanje usaglašenosti.

Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja i ovlašćeno telo uspostavlja sistem kojim se obezbeđuje efikasna i efektivna koordinacija u obavljanju poslova.

Opšti zahtevi za ovlašćivanje određenih poslova drugih službenih aktivnosti

Član 20.

Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja može da ovlasti za određene poslove drugih službenih aktivnosti jedno ili više pravnih lica ili preduzetnika, ako:

- 1) je takvo ovlašćivanje propisano, u oblastima na koje se ovaj zakon primenjuje;
- 2) su ispunjeni zahtevi propisani članom 19. stav 1. tač. 1) – 4) ovog zakona.

Pored zahteva iz stava 1. ovog člana, pravno lice ili preduzetnik mora da ispunjava i posebne zahteve propisane, u oblastima na koje se ovaj zakon primenjuje.

Lice, koje ispunjava zahteve iz st. 1. i 2. ovog zakona bira se putem konkursa u skladu sa ovim zakonom.

Konkurs iz stava 3. ovog člana raspisuje ministar, odnosno ministar zdravlja koji se objavljuje u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

Konkurs sprovodi komisija koju obrazuje ministar, odnosno ministar zdravlja.

Rešenje o ovlašćivanju lica za obavljanje određenih poslova službene aktivnosti, na predlog konkursne komisije, donosi ministar, odnosno ministar zdravlja.

Rešenje o ovlašćivanju naročito sadrži opis poslova službenih aktivnosti za koje se ovlašćuje i zahteve pod kojima mogu da se obavljaju ti poslovi.

Rešenje o ovlašćivanju je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Ministar, odnosno ministar zdravlja utvrđuje spisak ovlašćenih tela izabranih putem konkursa, koji se objavljuje u „Službenom glasniku Republike Srbije” i dostavlja ministarstvu nadležnom za poslove koji se odnose na tehničke propise, radi upisa u registar ovlašćenih tela za ocenjivanje usaglašenosti.

Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja i ovlašćeno telo uspostavlja sistem kojim se obezbeđuje efikasna i efektivna koordinacija u obavljanju poslova.

Obaveze ovlašćenih tela

Član 21.

Ovlašćeno telo iz čl. 19. i 20. ovog zakona dužno je da:

1) redovno, kao i na zahtev Ministarstva, odnosno ministarstva nadležnog za poslove zdravlja izveštava o rezultatima sprovedenih službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti;

2) bez odlaganja obaveštava Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja kada rezultati službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti ukazuju na neusaglašenost ili na verovatnoću neusaglašenosti, osim ako je ovlašćenjem drugačije utvrđeno;

3) omogućiti Ministarstvu, odnosno ministarstvu nadležnom za poslove zdravlja pristup svom poslovnom prostoru i objektima, sarađuje i pruža pomoć.

Oduzimanje ovlašćenja

Član 22.

Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja nad ovlašćenim telom iz čl. 19. i 20. ovog zakona organizuje audit, odnosno inspekcijski pregled, osim akreditacije iz člana 19. stav 1. tačka 5) ovog zakona radi izbegavanja dupliranja posla.

Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja može, u potpunosti ili delimično, oduzeti ovlašćenje iz čl. 19. i 20. ovog zakona, i to kada:

1) postoje dokazi da ovlašćeno telo ne obavlja poslove u skladu sa datim ovlašćenjem;

2) ovlašćeno telo ne preduzima odgovarajuće i blagovremene aktivnosti kojima se otklanjaju utvrđeni nedostaci; ili

3) je utvrđeno da je nezavisnost ili nepristrasnost ovlašćenog tela narušena.

Ovlašćenje se može oduzeti i u drugim slučajevima propisanim u oblastima na koje se ovaj zakon primenjuje.

V. DODATNI ZAHTEVI ZA SLUŽBENE KONTROLE I DRUGE SLUŽBENE AKTIVNOSTI U ODREĐENIM OBLASTIMA

Dodatni zahtevi u vezi sa proizvodnjom proizvoda životinjskog porekla namenjenih za ishranu ljudi

Član 23.

Službene kontrole koje se sprovode radi provere usaglašenosti sa zahtevima koji se odnose na proizvode životinjskog porekla namenjene za ishranu ljudi obuhvataju proveru usaglašenosti sa opštim i posebnim zahtevima za higijenu hrane, zahtevima koji se odnose na sporedne proizvode životinjskog porekla i dobijene proizvode, kao i zahtevima u vezi sa dobrobiti životinja u vreme ubijanja.

Službene kontrole iz stava 1. ovog člana koje se sprovode radi provere usaglašenosti sa zahtevima u pogledu proizvodnje mesa, obuhvataju:

1) *ante mortem* pregled koji u objektima za klanje obavlja službeni veterinar kome, za prethodni odabir životinja, može da pomaže službeni pomoćnik obučen za te aktivnosti;

2) *ante mortem* pregled u slučaju živine i lagomorfa koji obavlja službeni veterinar ili koji se obavlja pod nadzorom službenog veterinara ili ako za to postoje garancije pod odgovornošću službenog veterinara;

3) *post mortem* pregled koji obavlja službeni veterinar ili koji se obavlja pod nadzorom službenog veterinara ili ako za to postoje garancije pod odgovornošću službenog veterinara;

4) službene kontrole u objektima za klanje i rasecanje, kao i objektima za obradu divljači koje obavlja službeni veterinar ili koje se obavljaju pod nadzorom službenog veterinara ili ako za to postoje garancije pod odgovornošću službenog veterinara, kojima se proverava usaglašenost sa zahtevima u vezi sa:

- (1) higijenom proizvodnje mesa,
- (2) prisustvom rezidua veterinarskih medicinskih proizvoda i kontaminanata u proizvodima životinjskog porekla namenjenim za ishranu ljudi,
- (3) audit dobrih higijenskih praksi i procedura koje se zasnivaju na HACCP-u,
- (4) laboratorijskim ispitivanjima kojima se otkriva prisustvo uzročnika zoonoza i bolesti životinja, kao i radi provere usaglašenosti sa mikrobiološkim kriterijumima,
- (5) rukovanjem i uklanjanjem sporednih proizvoda životinjskog porekla i specifičnog rizičnog materijala,
- (6) zdravljem i dobrobiti životinja.

Ministarstvo može, rešenjem, da odredi kao službenog pomoćnika lice koje ima odgovarajuću obuku za obavljanje određenih aktivnosti u skladu sa ovim zakonom.

Ministarstvo, na osnovu analize rizika, može da u objektima u kojima se vrši klanje živine ili lagomorfa rešenjem odobri zaposlenima da pomažu pri obavljanju određenih aktivnosti koje se odnose na službene kontrole iz stava 2. ovog člana, a u objektima u kojima se vrši klanje životinja drugih vrsta da obavljaju određene aktivnosti u vezi sa uzorkovanjem i ispitivanjem koje se odnosi na te kontrole, ako ti zaposleni:

- 1) ne učestvuju u proizvodnom procesu u objektu za klanje;
- 2) su obučeni za obavljanje takvih poslova u skladu sa ovim zakonom;
- 3) obavljaju te poslove u prisustvu i prema uputstvima službenog veterinara ili službenog pomoćnika.

Ako je službenim kontrolama iz stava 2. tač. 1) i 3) ovog člana utvrđeno da je meso pogodno za ishranu ljudi, oznaku zdravstvene ispravnosti na domaće kopitare i papkare, gajenu divljač sisara, osim lagomorfa, kao i na krupnu divljač stavlja službeni veterinar ili se oznaka zdravstvene ispravnosti stavlja pod nadzorom službenog veterinara ili pod odgovornošću službenog veterinara ili oznaku zdravstvene ispravnosti u objektu za klanje stavlja zaposleni iz stava 4. ovog člana.

Službeni veterinar posle sprovođenja službenih kontrola iz st. 2. i 5. ovog člana, kao i za obavljene aktivnosti službenog pomoćnika odgovoran je za te sprovedene službene kontrole, odnosno aktivnosti u okviru službene kontrole.

Rešenje iz st. 3. i 4. ovog člana objavljuje se u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

Ministar propisuje zahteve i način sprovođenja *ante mortem* i *post mortem* pregleda u proizvodnji mesa; zahteve koje treba da ispunjavaju lica koja obavljaju službene kontrole proizvodnje mesa, program obuke za obavljanje službene kontrole proizvodnje mesa, organizaciju i način sprovođenja obuke; kao i izgled i veličinu oznake zdravstvene ispravnosti koja se stavlja na meso i zahteve za njenu primenu.

Ministar propisuje učestalost sprovođenja službenih kontrola u proizvodnji proizvoda životinjskog porekla, i to: sirovog mleka, proizvoda od mleka i proizvoda ribarstva.

**Dodatni zahtevi u vezi sa reziduama određenih supstanci u hrani
i hrani za životinje**

Član 24.

Službene kontrole kojima se utvrđuje usaglašenost sa zahtevima propisanim u oblastima iz člana 3. stav 1. tač. 1) i 3) ovog zakona obuhvataju službene kontrole koje se sprovode u bilo kojoj fazi proizvodnje, prerade i distribucije hrane i hrane za životinje, a odnose se na određene supstance uključujući supstance koje se koriste u materijalima koji dolaze u kontakt sa hranom, kontaminante, neodobrene, zabranjene i nepoželjne supstance čija upotreba ili prisustvo na usevima, odnosno zasadima ili životinjama, ili u proizvodnji ili preradi hrane i hrane za životinje može da dovede do prisustva rezidua takvih supstanci u hrani ili hrani za životinje.

Ministar, odnosno ministar zdravlja propisuje način sprovođenja službenih kontrola rezidua određenih supstanci iz stava 1. ovog člana u hrani i hrani za životinje, učestalost sprovođenja službenih kontrola i broj uzoraka.

**Dodatni zahtevi u vezi sa životinjama, proizvodima životinjskog
porekla, reproduktivnim materijalom, sporednim proizvodima
životinjskog porekla i dobijenim proizvodima**

Član 25.

Službene kontrole kojima se proverava usaglašenost sa zahtevima propisanim u oblastima iz člana 3. stav 1. tač. 1) i 3) – 5) ovog zakona obuhvataju službene kontrole koje se sprovode u bilo kojoj fazi proizvodnje, prerade i distribucije, kao i tranzita životinja, proizvoda životinjskog porekla, reproduktivnog materijala, sporednih proizvoda životinjskog porekla i dobijenih proizvoda.

Ministar propisuje način sprovođenja službenih kontrola životinja, proizvoda životinjskog porekla, reproduktivnog materijala, sporednih proizvoda životinjskog porekla i dobijenih proizvoda, kao i učestalost sprovođenja tih kontrola.

Dodatni zahtevi u vezi sa dobrobiti životinja

Član 26.

Službene kontrole kojima se proverava usaglašenost sa zahtevima propisanim u oblasti iz člana 3. stav 1. tačka 6) ovog zakona sprovode se u svim fazama proizvodnje, prerade i distribucije, kao i tranzita.

Službene kontrole koje se sprovode radi provere usaglašenosti sa zahtevima kojima se uređuje dobrobit životinja tokom prevoza i sa prevozom povezanih postupaka, uključuju i:

1) službene kontrole koje se sprovode pre utovara u slučaju dugog putovanja u druge države, a kojima se proverava da li su životinje sposobne da izdrže putovanje;

2) službene kontrole u slučaju dugog putovanja domaćih kopitara koji nisu obeleženi i registrovani, kao i domaćih životinja vrsta goveda, ovaca, koza i svinja, u druge države, a pre tog prevoza, i:

(1) službene kontrole plana prevoza životinja kojima se proverava da li je plan prevoza realan i usaglašen sa zahtevima kojima se uređuje dobrobit životinja tokom prevoza,

- (2) službene kontrole kojima se proverava da li je prevoznik naznačen u planu prevoza životinja upisan u Registar prevoznika životinja i ima ovlašćenje za dugi prevoz životinja u skladu sa zakonom kojim se uređuje dobrobit životinja, potvrdu o odobrenju prevoznog sredstva za dugi prevoz životinja i potvrdu o obučenosti vozača i pratioca životinja;
- 3) službene kontrole na graničnim kontrolnim mestima, i to:
 - (1) službene kontrole o stanju životinja koje se prevoze i o prevoznom sredstvu kako bi se proverila usaglašenost sa zahtevima kojima se uređuje dobrobit životinja tokom prevoza,
 - (2) službene kontrole kojima se proverava da li prevoznik ispunjava odredbe potvrđenih međunarodnih sporazuma u oblasti dobrobiti životinja i ima ovlašćenje za dugo putovanje životinja i potvrdu o obučenosti vozača i pratioca životinja,
 - (3) službene kontrole kojima se proverava da li se domaći kopitari i domaće životinje vrsta goveda, ovaca, koza i svinja prevoze ili treba da se prevezu na velike razdaljine kao dugo putovanje životinja.

Tokom sprovođenja službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti, preduzimaju se potrebne mere da se spreče ili da se smanje na najmanju moguću meru bilo kakva odlaganja između utovara životinja i njihovog polaska na put ili tokom prevoza.

Životinje se tokom prevoza ne zadržavaju, osim ukoliko je to neophodno radi dobrobiti životinja ili zdravlja životinja ili ljudi.

Ako životinje moraju da se zadrže tokom prevoza duže od dva sata, mora da se obezbedi zbrinjavanje životinja, kao i njihovo hranjenje, pojenje, istovar i smeštaj.

U slučaju utvrđene neusaglašenosti posle službene kontrole iz stava 2. tačka 2) ovog člana, a koju organizator putovanja ne otkloni pre dugog putovanja životinja tako što unosi neophodne promene u organizaciju prevoza, nadležni inspektor zabranjuje takvo dugo putovanje životinja.

Ako se posle službene kontrole iz stava 2. tačka 3) ovog člana utvrdi da životinje nisu u stanju da završe putovanje, nadležni inspektor naređuje da se životinje istovare, napoje, nahrane i odmore dok ne budu u stanju da nastave putovanje.

Ministar propisuje na osnovu rizika u pogledu dobrobiti životinja u vezi s poljoprivrednim aktivnostima, prevozom, klanjem i ubijanjem životinja dodatne zahteve za sprovođenje službenih kontrola u zavisnosti od vrste životinja i prevoznih sredstava.

Ministar propisuje način i učestalost sprovođenja službenih kontrola u pogledu dobrobiti životinja, a u zavisnosti od vrste životinja i prevoznih sredstava.

Dodatni zahtevi u vezi sa zdravljem bilja

Član 27.

Službene kontrole kojima se proverava usaglašenost sa zahtevima propisanim u oblasti iz člana 3. stav 1. tačka 7) ovog zakona obuhvataju službene kontrole štetnih organizama na bilju, biljnim proizvodima i drugim predmetima, kao i subjekata u oblasti zdravlja bilja i drugih lica na koja se ovi zahtevi odnose.

Ministar propisuje učestalost sprovođenja službenih kontrola određenog bilja, biljnih proizvoda i drugih predmeta određenog porekla ili iz određenog mesta

proizvodnje i subjekata koji izdaju biljne pasoše, stavljaju oznake na drveni materijal koji se koristi za pakovanje, odnosno izdaju službene potvrde.

Dodatni zahtevi u vezi sa genetički modificovanim organizmima

Član 28.

Službene kontrole kojima se proverava usaglašenost sa zahtevima propisanim u oblastima iz člana 3. stav 1. tač. 1) – 3) ovog zakona obuhvataju službene kontrole prisustva genetički modificovanih organizama u hrani i hrani za životinje koje se sprovode u svim fazama proizvodnje, prerade i distribucije u skladu sa zakonom kojim se uređuju genetički modificovani organizmi.

Dodatni zahtevi u vezi sa sredstavima za zaštitu bilja

Član 29.

Službene kontrole kojima se proverava usaglašenost sa zahtevima propisanim u oblasti iz člana 3. stav 1. tačka 8) ovog zakona obuhvataju službene kontrole sredstava za zaštitu bilja, aktivnih supstanci i protektanata, sinergista, koformulanata i adjuvanasa u skladu sa propisom kojim se uređuju sredstva za zaštitu bilja.

Učestalost sprovođenja službenih kontrola iz stava 1. ovog člana zasniva se na riziku, uzimajući u obzir:

- 1) rezultate aktivnosti monitoringa, uključujući i one o reziduama sredstava za zaštitu bilja u hrani i hrani za životinje u skladu sa propisima kojima se uređuju sredstva za zaštitu bilja i o stanju površinskih i podzemnih voda i zaštićenih područja u skladu sa propisima kojima se uređuje zaštita voda;
- 2) informacije o neregistrovanim sredstvima za zaštitu bilja, uključujući nelegalnu trgovinu sredstvima za zaštitu bilja;
- 3) informacije o trovanjima sredstvima za zaštitu bilja, uključujući i dostupne informacije o potencijalnim štetnim ili neprihvatljivim efektima sredstava za zaštitu bilja, kao i informacije o preduzetim zdravstvenim intervencijama ustanove nadležne za kontrolu trovanja.

Ministar propisuje način i učestalost sprovođenja službenih kontrola u vezi sa proizvodnjom, obeležavanjem, pakovanjem, transportom, skladištenjem, stavljanjem na tržište i primenom sredstava za zaštitu bilja.

Dodatni zahtevi u vezi sa organskom proizvodnjom i označavanjem organskih proizvoda

Član 30.

Službene kontrole i druge službene aktivnosti organske proizvodnje i označavanja organskih proizvoda obuhvataju proveru usaglašenosti sa zahtevima propisanim u oblasti iz člana 3. stav 1. tačka 9) ovog zakona.

Ministar propisuje način i učestalost sprovođenja službenih kontrola organske proizvodnje i označavanja organskih proizvoda, kao i metode uzorkovanja i laboratorijskog ispitivanja.

**Dodatni zahtevi u vezi sa upotrebom i označavanjem proizvoda
zaštićenim oznakama geografskog porekla i oznakama
garantovano tradicionalnih specijaliteta, kao i tradicionalnim
izrazima**

Član 31.

Ovlašćeno telo za poslove iz oblasti službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti koji se odnose na upotrebu, deklarisanje i označavanje proizvoda zaštićenim oznakama geografskog porekla i oznakama garantovano tradicionalnih specijaliteta, kao i tradicionalnim izrazima može da:

- 1) određene aktivnosti subjekta podvrgnu planskim ili pojačanim službenim kontrolama;
- 2) nalože subjektu da poveća učestalost sopstvenih kontrola;
- 3) nalože subjektu da izmeni etiketu radi usklađivanja sa specifikacijom proizvoda i zahtevima propisanim u oblasti iz člana 3. stav 1. tačka 10) ovog zakona.

Ministar propisuje način i učestalost sprovođenja službene kontrole radi provere usaglašenosti sa specifikacijom proizvoda i provere usaglašenosti zahteva u pogledu označavanja proizvoda zaštićenim oznakama geografskog porekla i oznakama garantovano tradicionalnih specijaliteta, kao i tradicionalnim izrazima.

**VI. SLUŽBENE KONTROLE ŽIVOTINJA I ROBE KOJA SE
UVOZI, ODNOSNO KOJA JE U TRANZITU KROZ
REPUBLIKU SRBIJU**

1. Službene kontrole na graničnim kontrolnim mestima

**Životinje i roba koji podležu službenim kontrolama na graničnim
kontrolnim mestima**

Član 32.

Na graničnim kontrolnim mestima sprovodi se službena kontrola svake pošiljke koja se uvozi u Republiku Srbiju, odnosno koja je u tranzitu, i to:

- 1) životinja;
- 2) proizvoda životinjskog porekla, reproduktivnog materijala, sporednih proizvoda životinjskog porekla, sena i slame, kao i hrane koja sadrži sastojke biljnog i životinjskog porekla (u daljem tekstu: mešovita hrana);
- 3) bilja, biljnih proizvoda i drugih predmeta;
- 4) robe iz zemalja za koju je neophodna mera privremenog povećanja službenih kontrola pri uvozu u Republiku Srbiju zbog poznatog ili novog rizika ili zbog toga što postoje dokazi o učestaloj neusaglašenosti sa zahtevima propisanim u određenoj oblasti na koju se ovaj zakon primenjuje;
- 5) životinja i robe koja podleže hitnim merama u skladu sa propisima kojima se uređuju: bezbednost hrane, hrana za životinje, zdravlje životinja i zdravlje bilja;
- 6) životinja i robe za čiji su uvoz u Republiku Srbiju propisani dopunski zahtevi za uvoz pošiljaka u skladu sa ovim zakonom, odnosno posebni zahtevi ili mere u skladu sa posebnim propisima u oblastima na koje se ovaj zakon primenjuje.

Odredbe ovog člana ne primenjuju se na pošiljke iz stava 1. tač. 1) – 3) ovog člana kada nisu komercijalne prirode, osim ako je drugačije propisano posebnim propisima u slučajevima iz stava 1. tač. 4) – 6) ovog člana.

Subjekti odgovorni za pošiljku dužni su da podnesu zahtev za sprovođenje službene kontrole životinja i robe iz stava 1. ovog člana na graničnom kontrolnom mestu.

Ministar utvrđuje listu životinja, kao i robe koji podležu službenim kontrolama na graničnim kontrolnim mestima.

Ministar propisuje zahteve za uvoz u Republiku Srbiju određene robe, način i učestalost sprovođenja službenih kontrola, kao i listu hrane i hrane za životinje na koje se primenjuje privremeno povećanje službenih kontrola.

Životinje i roba izuzeti od službenih kontrola na graničnim kontrolnim mestima

Član 33.

Određene životinje i roba mogu biti izuzeti od službenih kontrola na graničnim kontrolnim mestima, i to:

- 1) roba koja se šalje kao komercijalni uzorak ili izložbeni primerak, a koja nije namenjena da se stavlja na tržište;
- 2) životinje i roba koje se koriste u naučne i obrazovne svrhe;
- 3) roba utovarena u prevozna sredstva u međunarodnom prevozu, koja se ne istovara i namenjena je za ishranu posade i putnika;
- 4) roba koja je deo ličnih stvari putnika i namenjena je za ličnu ishranu ili upotrebu;
- 5) male pošiljke robe poslate fizičkim licima koje nisu namenjene za stavljanje na tržište;
- 6) kućni ljubimci;
- 7) roba koja je posebno obrađena i ne prelazi propisane količine;
- 8) životinje i određena roba koje predstavljaju nizak rizik ili ne predstavljaju specifičan rizik i za koje kontrole na graničnim kontrolnim mestima nisu neophodne.

Ministar propisuje zahteve i način za uvoz životinje i robe za koje se ne sprovodi službena kontrola na graničnim kontrolnim mestima i određuje količine tih životinja i robe.

Način sprovođenja službene kontrole na graničnim kontrolnim mestima

Član 34.

Službene kontrole pošiljaka iz člana 32. stav 1. ovog zakona sprovode se posle dolaska pošiljke na granično kontrolno mesto i obuhvataju proveru dokumentacije, proveru identiteta i fizički pregled pošiljke.

Sve pošiljke podležu proveru dokumentacije.

Provere identiteta i fizičkog pregleda pošiljaka sprovodi se sa učestalošću koja zavisi od rizika koji predstavlja svaka pošiljka po zdravlje ljudi, životinje ili bilje, dobrobit životinja ili po životnu sredinu u pogledu genetički modifikovanih organizama i sredstava za zaštitu bilja.

Fizički pregled je obavezan za pošiljke:

- 1) životinja, mesa i ostalih jestivih klaničnih proizvoda;
- 2) akvatičnih životinja, proizvoda životinjskog porekla, reproduktivnog materijala ili sporednih proizvoda životinjskog porekla;

3) bilja, biljnih proizvoda i drugih predmeta.

Nadležnom inspektoru na graničnom kontrolnom mestu, pri obavljanju fizičkog pregleda iz stava 4. tač. 1) i 2) ovog člana, može da pomaže lice koje je prošlo odgovarajuću obuku u skladu sa članom 8. ovog zakona.

U slučaju kada nadležni inspektor uzima uzorke životinja i robe o tome obaveštava subjekta, a u slučaju da zadržava pošiljku tih životinja i robe do dobijanja rezultata ispitivanja ili dijagnostike obaveštava i nadležni carinski organ.

Službene kontrole pošiljaka životinja, kao i prevoznih sredstava kojima se životinje prevoze na graničnim kontrolnim mestima sprovode se u skladu sa planovima kontrole, kako bi se utvrdila usaglašenost sa zahtevima o dobrobiti životinja i dao prioritet službenim kontrolama životinja koje se prevoze, a kojim se skraćuje odlaganje takvih kontrola.

Nadležni inspektor dozvoljava uvoz, tranzit ili prevoz pošiljke do određenog odredišta u Republici Srbiji popunjavanjem Zajedničkog zdravstvenog ulaznog dokumenta (u daljem tekstu: ZZUD) ili rešenjem dozvoljava uvoz ili prevoz pošiljke do određenog odredišta u Republici Srbiji.

U slučaju izdavanja rešenja o dozvoli prevoza, njime se zabranjuje stavljanje na tržište pošiljke do dobijanja rezultata ispitivanja ili dijagnostike službene laboratorije kojim se potvrđuje bezbednost pošiljke po zdravlje ljudi i životinja, kao i bilja, biljnih proizvoda i drugih predmeta.

Ministar propisuje broj transportnih jedinica koje mogu da čine pojedinačnu pošiljku i maksimalni broj transportnih jedinica ili delova u svakoj pošiljci.

Ministar propisuje zahteve i način sprovođenja:

- 1) provere dokumentacije, provere identiteta i fizičkih pregleda pošiljaka na graničnim kontrolnim mestima;
- 2) službenih kontrola pošiljki u tranzitu i pretovaru;
- 3) provere dokumentacije, proveru identiteta i fizičkog pregleda pošiljki određene hrane i hrane za životinje u mestu carinjenja.

Ministar propisuje učestalost provere identiteta i fizičkih pregleda određenih pošiljki, koje se uvoze u Republiku Srbiju.

Sertifikati i dokumentacija koja prati pošiljke i podeljene pošiljke

Član 35.

Uz zahtev za sprovođenje službene kontrole pošiljke na graničnom kontrolnom mestu nadležnom inspektoru podnose se i originali službenih sertifikata ili dokumentacije, ili njihovih elektronskih ekvivalenata za koje postoji obaveza da prate pošiljku iz člana 32. stav 1. ovog zakona u skladu sa zahtevima propisanim u oblastima na koje se ovaj zakon primenjuje.

Nadležni inspektor na graničnom kontrolnom mestu izdaje subjektu odgovornom za pošiljku overen papirni ili elektronski primerak službenog sertifikata ili dokumentacije iz stava 1. ovog člana, ili, ukoliko je pošiljka podeljena, pojedinačno overene papirne ili elektronske primerke takvih sertifikata ili dokumentacije.

Pošiljke ne mogu da se razdvajaju dok se ne sprovede službena kontrola i rešenjem ne dozvoli uvoz, odnosno ne popuni ZZUD.

Ministar propisuje zahteve kada Zajednički zdravstveni ulazni dokument prati pošiljku koja podleže službenoj kontroli na graničnom kontrolnom mestu do mesta odredišta.

Najava pošiljki

Član 36.

Subjekt odgovoran za pošiljku iz člana 32. stav 1. ovog zakona dužan je da najavi pošiljku nadležnom inspektoru na graničnom kontrolnom mestu najmanje 24 časa pre očekivanog pristizanja pošiljke.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, nadležni inspektor na graničnom kontrolnom mestu može da prihvati najavu od najmanje četiri časa pre očekivanog dolaska pošiljke.

Nadležni inspektor na graničnom kontrolnom mestu zadužen za neobrađene trupce i rezano i cepano drvo može da prihvati najavu za period od najviše pet radnih dana pre očekivanog pristizanja takve pošiljke.

Ministar propisuje zahteve i način najave pošiljke životinja i roba koje se pregledaju na graničnom kontrolnom mestu.

Odlučivanje o pošiljkama

Član 37.

Nadležni inspektor odlučuje o svakoj pošiljci iz člana 32. stav 1. ovog zakona posle sprovedene službene kontrole.

Carinski organ ne može da preduzima radnje za pošiljku u skladu sa zakonom kojim se uređuje carinski postupak, pre nego što nadležni inspektor sprovede službenu kontrolu nad tom pošiljkom i odluči o pošiljci.

Upotreba ZZUD

Član 38.

Subjekt odgovoran za pošiljku dužan je da obezbedi za svaku pošiljku iz člana 32. stav 1. ovog zakona sve podatke o identifikaciji pošiljke i njenom odredištu.

ZZUD popunjava, u papirnom ili elektronskom obliku:

- 1) subjekt odgovoran za pošiljku iz člana 32. stav 1. ovog zakona, prilikom najave pošiljke nadležnoj inspekciji na graničnom kontrolnom mestu;
- 2) nadležni inspektor na graničnom kontrolnom mestu posle sprovedene službene kontrole, radi unošenja u informacioni sistem podataka o sprovedenoj službenoj kontroli.

Subjekt odgovoran za pošiljku dužan je da, pre fizičkog pristizanja pošiljke na granično kontrolno mesto, unapred obavesti nadležnog inspektora na graničnom kontrolnom mestu o pristizanju pošiljki iz člana 32. stav 1. ovog zakona, tako što podnosi ZZUD popunjen u odgovarajućem delu.

Nadležni inspektor na graničnom kontrolnom mestu popunjava ZZUD, posle:

- 1) sprovedenih službenih kontrola propisanih članom 34. stav 1. ovog zakona;
- 2) dostupnih rezultata fizičkog pregleda, kada je taj pregled potreban;
- 3) odlučivanja u skladu sa članom 37. ovog zakona, a rezultat tog odlučivanja unosi u ZZUD.

Ministar propisuje način izdavanja i izgled obrasca Zajedničkog zdravstvenog ulaznog dokumenta.

Upotreba ZZUD od strane carinskog organa

Član 39.

Subjekt odgovoran za pošiljku dužan je da, posle popunjavanja ZZUD od strane nadležnog inspektora na graničnom kontrolnom mestu, podnese ZZUD carinskom organu, radi postupanja sa pošiljkom u skladu sa carinskom procedurom, uključujući ulaz ili rukovanje u carinskim skladištima ili slobodnim zonama.

Carinski organ:

1) preduzima radnje koje je naveo nadležni inspektor na graničnom kontrolnom mestu u skladu sa carinskim postupkom;

2) dozvoljava stavljanje u slobodan promet pošiljke kada je dostavljen konačno popunjen ZZUD koji potvrđuje da je pošiljka usklađena sa zahtevima propisanim u oblastima na koje se ovaj zakon primenjuje.

U slučajevima u kojima se podnosi carinska deklaracija za pošiljku, a ZZUD ne prati pošiljku, carinski organ zadržava pošiljku i bez odlaganja obaveštava nadležnog inspektora na graničnom kontrolnom mestu.

Nadležni inspektor nalaže uništavanje ili vraćanje pošiljke iz stava 3. ovog člana u državu izvoznicu.

Određivanje graničnih kontrolnih mesta

Član 40.

Službena kontrola životinja i robe sprovodi se na graničnim kontrolnim mestima.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, uvoz određenih životinja i robe može se vršiti na graničnim kontrolnim mestima koji se za tu namenu rešenjem ministra, privremeno otvaraju.

Ministar određuje granična kontrolna mesta.

Spisak graničnih kontrolnih mesta na teritoriji Republike Srbije objavljuje se i putem zvanične internet stranice i sadrži podatke za svako granično kontrolno mesto, i to:

- 1) tačnu lokaciju i vrstu saobraćaja (rečni, vazdušni, železnički ili drumski);
- 2) životinje i robu koje su obuhvaćene njenim obimom rada;
- 3) kontakt;
- 4) radno vreme.

Minimalni zahtevi za granična kontrolna mesta

Član 41.

Granična kontrolna mesta moraju imati:

- 1) dovoljan broj zaposlenih sa odgovarajućim kvalifikacijama;
- 2) objekte ili prostor koji odgovaraju prirodi i obimu životinje i robe sa kojima rade;
- 3) opremu i prostorije ili druge objekte koji omogućavaju sprovođenje službenih kontrola za životinje i robu za koju je granično kontrolno mesto određeno;
- 4) uspostavljen sistem kojim se obezbeđuje pristup bilo kojoj drugoj opremi, prostoru i uslugama neophodnim za sprovođenje mera u slučaju: sumnje na neusaglašenost, neusaglašenih pošiljki ili pošiljki koje predstavljaju rizik;

5) propisane procedure za nepredviđene i neočekivane situacije ili događaje kojima se obezbeđuje neometano funkcionisanje službenih kontrola i efikasna primena mera u slučaju sumnje na neusaglašenost, neusaglašenih pošiljki ili pošiljki koje predstavljaju rizik;

6) tehnologiju i opremu neophodnu za funkcionisanje informacionog sistema potrebnog za rukovanje i razmenu podataka i informacija;

7) pristup uslugama službenih laboratorija koje obezbeđuju analitičke rezultate, rezultate ispitivanja i dijagnostičke rezultate u odgovarajućim rokovima i koje su, prema potrebi, opremljene alatima koji su neophodni da se obezbedi unos dobijenih rezultata ispitivanja i dijagnostičkih procedura u informacioni sistem za rukovanje i razmenu podataka i informacija;

8) propisane procedure za pravilno rukovanje životinjama i robom i za sprečavanje rizika koji mogu nastati unakrsnom kontaminacijom;

9) propisane procedure za ispunjavanje standarda biološke sigurnosti da bi se sprečilo unošenje i širenje bolesti u Republiku Srbiju.

Ministar propisuje minimalne zahteve, kao i odstupanja od minimalnih zahteva za granična kontrolna mesta.

2. Životinje i roba osim onih koje obavezno podležu službenim kontrolama na graničnim kontrolnim mestima

Službene kontrole pošiljaka životinja i robe osim onih koje obavezno podležu službenim kontrolama na graničnim kontrolnim mestima

Član 42.

Nadležna inspekcija redovno vrši službene kontrole na osnovu procenjenog rizika i sa odgovarajućom učestalošću pošiljaka životinja i robe osim onih koje obavezno podležu službenim kontrolama na graničnim kontrolnim mestima, radi utvrđivanja usaglašenosti sa zahtevima propisanim u odgovarajućoj oblasti na koju se ovaj zakon primenjuje.

Odgovarajuća učestalost službenih kontrola pošiljaka životinja i robe iz stava 1. ovog člana, utvrđuje se uzimajući u obzir sledeće:

1) rizik po zdravlje ljudi, životinja ili bilja, dobrobit životinja ili rizik po životnu sredinu u slučaju genetički modifikovanih organizama i sredstava za zaštitu bilja, u zavisnosti od vrste životinja i robe;

2) informacije koje ukazuju na verovatnoću da bi potrošači mogli biti dovedeni u zabludu, a naročito u pogledu prirode, identiteta, svojstava, sastava, količine, roka trajanja, zemlje porekla ili mesta porekla i načina proizvodnje robe;

3) podatke o prethodnim potvrđama usaglašenosti sa zahtevima propisanim u odgovarajućoj oblasti na koju se ovaj zakon primenjuje koji se odnose na životinje ili robu, i to:

- (1) zemlju porekla i objekat ili mesto proizvodnje,
- (2) izvoznika,
- (3) subjekta koji je odgovoran za pošiljku;

4) službene kontrole koje su već izvršene nad životinjama i robom;

5) garancije koje daju nadležni organi zemlje porekla o usaglašenosti pošiljaka životinja i robe sa zahtevima propisanim u odgovarajućoj oblasti na koju se

ovaj zakon primenjuje ili sa propisima ili zahtevima koje je Republika Srbija priznala kao istovetne njima.

Službene kontrole iz stava 1. ovog člana sprovode se na odgovarajućem mestu u okviru carinske teritorije Republike Srbije, uključujući i:

- 1) granično kontrolno mesto;
- 2) mesto puštanja na tržište u Republici Srbiji;
- 3) skladište i objekat subjekta odgovornog za pošiljku;
- 4) mesto odredišta.

Izuzetno od st. 1. i 3. ovog člana, nadležni inspektor na graničnom kontrolnom mestu sprovodi službene kontrole pošiljaka životinja i robe, kada njihov uvoz, odnosno tranzit može predstavljati rizik po zdravlje ljudi, životinja i bilja, dobrobit životinja ili rizik po životnu sredinu u slučaju genetički modifikovanih organizama i sredstava za zaštitu bilja, i to:

- 1) proverom prevoznog sredstva, i u slučaju kada su prazna; i
- 2) proverom ambalaže, uključujući i palete.

Carinski organ ne može da preduzima radnje za robu u skladu sa zakonom kojim se uređuje carinski postupak, pre nego što nadležni inspektor sprovede službenu kontrolu nad tom robom i odluči o pošiljci.

**Način sprovođenja službenih kontrola pošiljaka životinja i robe
osim onih koje obavezno podležu službenim kontrolama na
graničnim kontrolnim mestima**

Član 43.

Službene kontrole koje se sprovode u skladu sa članom 42. stav 1. ovog zakona obuhvataju:

- 1) proveru dokumentacije;
- 2) proveru identiteta i fizički pregled u zavisnosti od rizika za zdravlje ljudi, životinja ili bilja, dobrobiti životinja ili rizika po životnu sredinu u slučaju genetički modifikovanih organizama i sredstava za zaštitu bilja.

Nadležni inspektor obavlja fizički pregled iz stava 1. tačka 2) ovog člana pod odgovarajućim uslovima koji omogućavaju pravilno sprovođenje pregleda.

Ministar, odnosno ministar zdravlja propisuje u kojim slučajevima se prijavljuje prispeće pošiljke određene robe osim one koje obavezno podležu službenim kontrolama na graničnim kontrolnim mestima koja se uvozi, kao i zahteve za prispeće pošiljke te robe.

**Uzorci pošiljaka životinja i robe osim onih koje obavezno podležu
službenim kontrolama na graničnim kontrolnim mestima**

Član 44.

U slučaju kada nadležni inspektor uzima uzorke životinja i robe o tome obaveštava subjekta, a u slučaju da zadržava pošiljku tih životinja i robe do dobijanja rezultata ispitivanja ili dijagnostike obaveštava i nadležni carinski organ.

Ministar, odnosno ministar zdravlja propisuje način postupanja sa pošiljkom životinje i robe koja se zadržava do dobijanja rezultata ispitivanja ili dijagnostike, kao i dokumentaciju koja prati pošiljku životinje i robe osim one koje obavezno podležu službenim kontrolama na graničnim kontrolnim mestima.

3. Aktivnosti u slučaju sumnje na neusaglašenost i u slučaju neusaglašenosti pošiljke koja se uvozi, odnosno koja je u tranzitu

Sumnja na neusaglašenost

Član 45.

U slučaju pojave sumnje na neusaglašenost pošiljaka životinja i robe iz člana 32. stav 1. i člana 42. stav 1. ovog zakona sa zahtevima propisanim u odgovarajućoj oblasti na koju se ovaj zakon primenjuje, sprovode se službene kontrole radi potvrde ili otklanjanja sumnje.

Službena kontrola sprovodi se i kada subjekt odgovoran za pošiljku ne prijavi da se pošiljka sastoji od životinja, odnosno robe iz člana 32. stav 1. ovog zakona, a postoji razlog za sumnju da je ta životinja, odnosno roba prisutna u pošiljci.

Nadležni inspektor službeno zadržava pošiljke iz st. 1. i 2. ovog člana do završetka službene kontrole.

Ako je potrebno pošiljke iz stava 3. ovog člana se izdvajaju, odnosno stavljaju u karantin, a životinje koje se u njima nalaze se čuvaju, hrane, poje i leče u odgovarajućim uslovima do završetka službene kontrole.

U slučaju da nadležni inspektor sumnja na prevaru ili obmanu subjekta koji je odgovoran za pošiljku ili ako se službenom kontrolom utvrdi učestalo kršenje zahteva propisanih u odgovarajućoj oblasti na koju se ovaj zakon primenjuje, nadležni inspektor, pored mera propisanih u članu 46. st. 5 – 8. ovog zakona, sprovodi povećan broj službenih kontrola pošiljaka istog porekla ili namene.

Preduzimanje mera u slučaju neusaglašenih pošiljaka

Član 46.

Nadležni inspektor nalaže službeno zadržavanje, odnosno zabranu uvoza, odnosno tranzita pošiljke životinja i robe koja nije usaglašena sa zahtevima propisanim u odgovarajućoj oblasti na koju se ovaj zakon primenjuje.

Ako je potrebno pošiljke iz stava 1. ovog člana se izdvajaju, odnosno stavljaju u karantin.

Ako se životinja nalazi u pošiljci iz stava 2. ovog člana, životinja mora da se čuva, hrani, poji i leči u odgovarajućim uslovima do donošenja odluke o postupanju o pošiljci.

Ako se u pošiljci iz stava 2. ovog člana nalazi roba, u zavisnosti od vrste određene robe, preduzima se i mera predostrožnosti, ako je to potrebno.

Nadležni inspektor za pošiljke iz stava 1. ovog člana odmah nalaže subjektu da:

- 1) uništi pošiljku; ili
- 2) ponovo otpremi pošiljku u skladu sa članom 51. ovog zakona; ili
- 3) podvrgne pošiljku posebnoj obradi u skladu sa članom 50. ovog zakona ili podvrgne drugim neophodnim merama kojim se obezbeđuje usaglašenost sa zahtevima propisanim u odgovarajućoj oblasti na koju se ovaj zakon primenjuje i, prema potrebi, prenameni pošiljku u druge svrhe.

Pri sprovođenju mera iz stava 5. ovog člana uzimaju se u obzir zahtevi propisani u odgovarajućoj oblasti na koju se ovaj zakon primenjuje, uključujući zahtev u vezi sa sprečavanjem pojave bola i patnje, straha i stresa u slučaju pošiljki živih životinja.

Ako se pošiljka sastoji od bilja, biljnih proizvoda ili drugih predmeta, mere iz stava 5. ovog člana primenjuje se na celu pošiljku, odnosno njene partije.

Nadležni inspektor uzima izjavu od subjekta odgovornog za pošiljku pre nalaganja mere u skladu sa stavom 5. ovog člana, osim kada je neophodno odmah preduzeti meru zbog rizika po zdravlje ljudi, životinja ili bilja, dobrobit životinja ili rizika po životnu sredinu u slučaju genetički modifikovanih organizama i sredstava za zaštitu bilja.

Izuzetno od stava 5. ovog člana, nadležni inspektor može naložiti preduzimanje mera samo na određenom delu pošiljke, pod uslovom da delimično uništenje, ponovna otprema pošiljke, posebna obrada ili druga mera:

1) obezbeđuje usaglašenost u skladu sa zahtevima propisanim u odgovarajućoj oblasti na koju se ovaj zakon primenjuje;

2) ne predstavlja rizik po zdravlje ljudi, životinja ili bilja, odnosno dobrobit životinja ili rizik po životnu sredinu u slučaju genetički modifikovanih organizama i sredstava za zaštitu bilja;

3) ne ometa sprovođenje službene kontrole.

Nadležni inspektor dužan je da o zabrani uvoza, odnosno tranzita pošiljke, kao i o drugim merama naloženim u skladu sa st. 5 – 8. i stavom 11. ovog člana i članom 47. ovog zakona, obavesti carinski organ i subjekta koji je odgovoran za pošiljku, kao i Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja koje o tome obaveštava nadležni organ zemlje porekla, odnosno poslednju državu tranzita.

Ako pošiljke životinje i robe iz člana 32. stav 1. ovog zakona nisu prijavljene, odnosno nisu prijavljene u skladu sa zahtevima propisanim ovim zakonom, nadležni inspektor nalaže da se takva pošiljka bez odlaganja zadrži, odnosno vrati.

Na pošiljke iz stava 11. ovog člana primenjuju se odredbe st. 1 – 8. ovog člana i stava 10. ovog člana.

Mere iz ovog člana sprovode se o trošku subjekta koji je odgovoran za pošiljku.

Mere koje treba preduzeti u vezi sa pošiljkama koje predstavljaju rizik

Član 47.

Ako se u toku službene kontrole utvrdi da pošiljka predstavlja rizik po zdravlje ljudi, životinja ili bilja, dobrobit životinja, odnosno rizik po životnu sredinu u slučaju genetički modifikovanih organizama i sredstava za zaštitu bilja, takva pošiljka se izdvaja, odnosno stavlja u karantin, a životinje koje se u njoj nalaze se čuvaju, zbrinjavaju i leče u odgovarajućim uslovima do donošenja odluke o postupanju o pošiljci.

Nadležni inspektor zadržava pošiljku iz stava 1. ovog člana i bez odlaganja nalaže subjektu koji je odgovoran za pošiljku da:

1) uništi pošiljku u skladu sa zahtevima propisanim u odgovarajućoj oblasti na koju se ovaj zakon primenjuje, preduzimajući sve neophodne mere kako bi se zaštitilo zdravlje ljudi, životinja ili bilja, dobrobit životinja ili životna sredina, uključujući zahtev u vezi sa sprečavanjem pojave bola i patnje, straha i stresa u slučaju pošiljki živih životinja; ili

2) podvrgne pošiljku posebnoj obradi u skladu sa članom 50. ovog zakona.

Mere iz ovog člana sprovode se o trošku subjekta koji je odgovoran za pošiljku.

Postupanje sa pošiljkama koje nisu usklađene sa zahtevima za uvoz, odnosno tranzit

Član 48.

Nadležni inspektor poništava službeni sertifikat i, prema potrebi, drugu dokumentaciju koja prati pošiljku nad kojom se sprovode naložene mere u skladu sa ovim zakonom i propisima donetim u odgovarajućoj oblasti na koju se ovaj zakon primenjuje.

Nadležni inspektor u mestu izvršenja mera naloženih u toku službene kontrole vrši nadzor nad primenom mera kako bi se osiguralo da pošiljka ne dovede do štetnih efekata po zdravlje ljudi, životinja ili bilja, dobrobit životinja ili životnu sredinu, dok se čeka primena tih mera ili u toku primene.

Nesprovođenje naloženih mera

Član 49.

Subjekt koji je odgovoran za pošiljku dužan je da bez odlaganja sprovede sve naložene mere u skladu sa ovim zakonom, a najkasnije u roku od 60 dana od dana obaveštenja u skladu sa članom 46. stav 10. ovog zakona.

Nadležni inspektor može za izvršenje mera iz stava 1. ovog člana odrediti vremenski period i kraći od 60 dana.

Ako posle isteka roka iz st. 1. i 2. ovog člana subjekt koji je odgovoran za pošiljku ne sprovede naložene mere, nadležni inspektor oduzima pošiljku i nalaže:

1) uništavanje pošiljke;

2) u slučajevima iz člana 47. ovog zakona, da se pošiljka uništi u objektima odgovarajuće namene koji se nalaze najbliže graničnom kontrolnom mestu, uz preduzimanje svih neophodnih mera za zaštitu zdravlja ljudi, životinja ili bilja, dobrobiti životinja, odnosno životne sredine.

Nadležni inspektor može produžiti vremenski period iz st. 1. i 2. ovog člana za onoliko vremena koliko je neophodno da se dobiju rezultati drugog stručnog mišljenja u skladu sa ovim zakonom, pod uslovom da produženje roka ne predstavlja rizik po zdravlje ljudi, životinja i bilja, dobrobit životinja ili rizik po životnu sredinu u slučaju genetički modifikovanih organizama i sredstava za zaštitu bilja.

Mere iz ovog člana sprovode se o trošku subjekta koji je odgovoran za pošiljku.

Posebna obrada pošiljaka

Član 50.

Posebna obrada pošiljaka iz člana 46. stav 5. tačka 3) i člana 47. stav 2. tačka 2) ovog zakona uključuje:

1) obradu ili preradu, u koju, po potrebi, spada i dekontaminacija, ali ne i razređivanje, tako da pošiljka ispunjava zahteve propisane u odgovarajućoj oblasti na koju se ovaj zakon primenjuje ili zahteve druge države radi ponovnog otpremanja; ili

2) sve druge načine obrade pogodne za bezbednu ishranu ljudi ili životinja ili u druge svrhe.

Posebna obrada iz stava 1. ovog člana:

1) sprovodi se efektivno i njome se obezbeđuje otklanjanje rizika po zdravlje ljudi, životinja ili bilja, dobrobit životinja ili rizika po životnu sredinu u slučaju genetički modifikovanih organizama i sredstava za zaštitu bilja;

2) dokumentuje se i sprovodi pod nadzorom nadležnog inspektora ili, prema potrebi, pod nadzorom nadležnih organa druge države u skladu sa bilateralnim sporazumom;

3) ispunjava zahteve propisane u odgovarajućoj oblasti na koju se ovaj zakon primenjuje.

Ministar, odnosno ministar zdravlja propisuje zahteve i način za sprovođenje posebne obrade pošiljaka.

Ponovna otprema pošiljaka

Član 51.

Nadležni inspektor nalaže ponovnu otpremu pošiljaka ako je:

- 1) odredište dogovoreno sa subjektom koji je odgovoran za pošiljku;
- 2) subjekt koji je odgovoran za pošiljku obavestio nadležni organ Republike Srbije pismenim putem da je nadležni organ zemlje porekla ili države odredišta, u slučaju da se radi o različitim državama, obavešten o razlozima i okolnostima zabrane uvoza predmetne pošiljke u Republiku Srbiju;
- 3) subjekt dobio saglasnost nadležnog organa države odredišta koji je obavestio nadležni organ Republike Srbije o svojoj spremnosti da prihvati pošiljku ako država odredišta nije zemlja porekla;
- 4) ponovno otpremanje u skladu sa zahtevima za dobrobit životinja u slučaju pošiljke životinja.

Zahtevi iz stava 1. tač. 2) – 4) ovog člana ne primenjuju se na pošiljke robe iz člana 32. stav 1. tačka 3) ovog zakona.

4. Odobravanje kontrola pre izvoza

Odobravanje službene kontrole pre izvoza koje se sprovode u drugim državama

Član 52.

Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja može, na zahtev druge države, da odobri službene kontrole koje ta država sprovodi nad pošiljkama pre izvoza u Republiku Srbiju, kada se utvrdi da te pošiljke ispunjavaju zahteve propisane u odgovarajućoj oblasti na koju se ovaj zakon primenjuje.

Odobravanje iz stava 1. ovog člana primenjuje se samo na pošiljke poreklom iz te druge države i može se izdati za jednu ili više vrsta i kategorija životinja, odnosno robe.

Odobravanje iz stava 1. ovog člana daje se državi izvoznici ako priloženi dokazi i, prema potrebi, sprovedena kontrola Ministarstva, odnosno ministarstva nadležnog za poslove zdravlja potvrđuju da sistem službenih kontrola te države obezbeđuje da:

- 1) pošiljka koja se izvozi u Republiku Srbiju ispunjava zahteve propisane u odgovarajućoj oblasti na koju se ovaj zakon primenjuje, odnosno ispunjava istovetne zahteve;
- 2) su kontrole koje su sprovedene u drugoj državi pre otpreme u Republiku Srbiju dovoljno efektivne da zamene ili smanje učestalost provere dokumentacije, provere identiteta i fizičkog pregleda propisanih u odgovarajućoj oblasti u skladu sa ovim zakonom.

Odobravanje iz stava 1. ovog člana obuhvata:

1) učestalost službenih kontrola koje sprovode Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja pri uvozu pošiljaka u Republiku Srbiju, u slučaju da nema razloga za sumnju u neusaglašenost sa zahtevima propisanim u odgovarajućoj oblasti na koju se ovaj zakon primenjuje ili sumnju na prevarne radnje ili obmanjujuće prakse;

2) službeni sertifikat koji mora da prati pošiljku koja se uvozi u Republiku Srbiju, ako je to potrebno;

3) podatak o nadležnom organu druge države koji je odgovoran za sprovođenje kontrola pre izvoza, uključujući ovlašćena tela koja ispunjavaju zahteve istovetne zahtevima propisanim u čl. 18 – 21. ovog zakona.

Nadležni organ ili ovlašćeno telo iz stava 4. tačka 3) ovog člana odgovorni su za kontakte sa Ministarstvom, odnosno ministarstvom nadležnim za poslove zdravlja i obezbeđuju da službeni sertifikat iz stava 4. tačka 2) ovog člana prati svaku pošiljku koja se kontroliše.

Kada se službenim kontrolama pošiljaka koje su odobrene otkrije neusaglašenost sa zahtevima propisanim u odgovarajućoj oblasti na koju se ovaj zakon primenjuje, Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja ukida odobrenje.

5. Saradnja između organa

Saradnja između organa u vezi sa pošiljkama koje se uvoze, odnosno koje su u tranzitu

Član 53.

Radi sprovođenja službene kontrole pošiljaka u skladu sa odredbama ovog zakona i u oblastima na koje se ovaj zakon primenjuje, Ministarstvo, ministarstvo nadležno za poslove zdravlja, carinski organ i drugi organi Republike Srbije u čijoj su nadležnosti životinje i roba koja se uvozi, odnosno koja je u tranzitu obezbeđuju:

1) uzajamni pristup informacijama koje su neophodne za organizaciju i obavljanje aktivnosti u vezi sa životinjama i robom;

2) blagovremenu razmenu informacija u vezi sa životinjama i robom.

Saradnja nadležnih organa

Član 54.

Carinski organ zadržava pošiljku koja ne podleže službenoj kontroli na graničnom kontrolnom mestu a za koje je podneta carinska deklaracija za stavljanje u slobodan promet, ako postoji sumnja da pošiljka može predstavljati rizik po zdravlje ljudi, životinja ili bilja, dobrobit životinja ili rizik po životnu sredinu u slučaju genetički modifikovanih organizama i sredstava za zaštitu bilja i o zadržavanju pošiljke odmah obaveštava nadležnog inspektora.

Pošiljka iz stava 1. ovog člana stavlja se u slobodan promet ako u roku od tri radna dana od prijema pisanog obaveštenja carinskog organa o zadržavanju pošiljke nadležni inspektor ne zatraži od carinskog organa pismenim putem produžetak zadržavanja, odnosno pismenim putem obavesti carinski organ da rizik ne postoji.

U slučaju da nadležni inspektor pismenim putem zatraži produžetak zadržavanja od carinskog organa kada utvrdi da postoji rizik po zdravlje ljudi, životinja ili bilja, odnosno dobrobit životinja ili rizik po životnu sredinu u slučaju genetički modifikovanih organizama i sredstava za zaštitu bilja:

1) carinski organ ne dozvoljava stavljanje u slobodan promet pošiljke i na fakturi koja prati pošiljku, kao i na prateću dokumentaciju, odnosno njihove

elektronske ekvivalente navodi sledeću izjavu: „Proizvod predstavlja rizik – stavljanje u slobodan promet nije dozvoljeno”;

2) carinski organ ne može da sprovede carinski postupak pre nego što nadležni inspektor odluči o postupanju sa pošiljkom;

3) primenjuju se odredbe zahteva propisanih u odgovarajućoj oblasti na koju se ovaj zakon primenjuje, kao i član 46. st. 1 – 8. i stav 10. i čl. 47 – 51. ovog zakona.

6. Zahtevi za posebne službene kontrole i mere

Zahtevi za posebne službene kontrole drvenog materijala koji se koristi za pakovanje robe ili kao pomoćno sredstvo u prevozu pošiljaka i merama koje se preduzimaju posle sprovođenja tih kontrola

Član 55.

Pregled drvenog materijala koji se koristi za pakovanje ili kao pomoćno sredstvo u prevozu (u daljem tekstu: drveni materijal), osim za pošiljke koje podležu službenoj kontroli na graničnom kontrolnom mestu od strane fitosanitarnog inspektora, pri uvozu ili u tranzitu, sprovodi carinski organ.

U slučaju da drveni materijal nije u skladu sa zahtevima propisanim ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje zdravlje bilja, carinski organ dužan je da o tome obavesti fitosanitarnog inspektora, koji sprovodi službenu kontrolu u skladu sa ovim zakonom.

Pored kontrole iz stava 2. ovog člana, fitosanitarni inspektor sprovodi i posebnu službenu kontrolu drvenog materijala na osnovu programa monitoringa koji se donosi u skladu sa procenom rizika.

Program monitoringa naročito sadrži: način sprovođenja posebne službene kontrole drvenog materijala, mere koje će se preduzeti, potrebna sredstva za finansiranje i druge pokazatelje od značaja za sprovođenje Programa monitoringa.

Subjekt odgovoran za drveni materijal iz stava 1. ovog člana dužan je da u roku od 24 sata pre prispeća tog drvenog materijala obavesti o prispeću fitosanitarnog inspektora.

U slučaju da drveni materijal nije u skladu sa zahtevima propisanim ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje zdravlje bilja, fitosanitarni inspektor može da naloži uništavanje, posebnu obradu ili ponovnu otpremu.

Ako se u toku fizičkog pregleda drvenog materijala na mestu na kojem se stavlja na tržište ili na mestu odredišta otkrije da drveni materijal ne ispunjava propisane zahteve, fitosanitarni inspektor nalaže odgovornom subjektu da bez odlaganja uništi taj drveni materijal. Pre i u toku uništavanja, sa drvenim materijalom postupa se tako da se spreči širenje karantinskih štetnih organizama u skladu sa zakonom kojim se uređuje zdravlje bilja.

Ako se subjektu odgovornom za drveni materijal naloži mera da drveni materijal vrati, drveni materijal mora da ostane pod nadzorom carinskog organa sve dok taj drveni materijal koji ne zadovoljava zahteve ne napusti teritoriju Republike Srbije u skladu sa propisima kojima se uređuje carinski postupak.

Ministar donosi program monitoringa posebnih službenih kontrola drvenog materijala koji se koristi za pakovanje ili kao pomoćno sredstvo u prevozu.

**Zahtevi za posebne službene kontrole određenih životinja i roba
poreklom iz Republike Srbije na povratku u nju nakon što im je
zabranjen ulazak u drugu državu**

Član 56.

Nad pošiljkama životinja i robe iz člana 32. stav 1. tač. 1) – 3) ovog zakona poreklom iz Republike Srbije na povratku u nju nakon što im je zabranjen ulazak u drugu državu sprovode se posebne službene kontrole.

Ministar, odnosno ministar zdravlja propisuje način sprovođenja posebne službene kontrole pošiljki određenih životinja i robe poreklom iz Republike Srbije na povratku u nju nakon što im je zabranjen ulazak u drugu državu, kao i dokumentaciju koja prati te pošiljke.

**Zahtevi za posebne službene kontrole određenih roba koja je
namenjena snabdevanju brodova, odnosno potrošnji od strane
posade i putnika**

Član 57.

Posebne službene kontrole sprovode se za robu iz člana 32. stav 1. tačka 2) ovog zakona koja se isporučuje na brodove koji napuštaju Republiku Srbiju, bez obzira da li se skladište u odobrenim skladištima ili u slobodnim zonama, i namenjena je snabdevanju brodova, odnosno potrošnji od strane posade i putnika.

Ministar propisuje način sprovođenja posebne službene kontrole određene robe koja se isporučuje na brodove koji napuštaju Republiku Srbiju, bez obzira da li se skladište u odobrenim skladištima ili u slobodnim zonama i namenjena je snabdevanju brodova, odnosno potrošnji od strane posade i putnika.

**Zahtevi za posebne službene kontrole u vezi sa praćenjem
prevoza i prispeća pošiljaka određenih roba**

Član 58.

Nadležni inspektor na graničnom kontrolnom mestu dozvoljava prevoz pošiljki robe iz člana 32. stav 1. tačka 2) ovog zakona do objekta u mestu odredišta ako je službenom kontrolom utvrđena usaglašenost pošiljke.

Nadležni inspektor na graničnom kontrolnom mestu dozvoljava prevoz pošiljke divljači sa kožom i krznom do objekta u mestu odredišta pre završetka fizičkih provera.

Dozvoljava se prevoz pošiljke iz st. 1. i 2. ovog člana do objekta u mestu odredišta ako:

- 1) je pošiljka plombirana od strane nadležnog inspektora na graničnom kontrolnom mestu;
- 2) se pošiljka prevozi bez istovarivanja i deljenja;
- 3) se pošiljka prevozi do objekta u mestu odredišta kako je navedeno u ZZUD-u.

Subjekt odgovoran za objekat u mestu odredišta za pošiljke iz st. 1. i 2. ovog člana dužan je da, u roku od 24 sata po prispeću pošiljke, obavesti nadležnog inspektora odgovornog za sprovođenje službenih kontrola u mestu odredišta o prispeću pošiljke u taj objekat.

Ministar propisuje vrstu robe za koju se dozvoljava prevoz od graničnog kontrolnog mesta do objekta u mestu odredišta, kao i način sprovođenja posebne službene kontrole te robe.

7. Zahtevi za uvoz, odnosno tranzit pošiljaka

Sistem kontrole drugih država

Član 59.

Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja može da zahteva od druge države koja namerava da izvozi životinje i robu u Republiku Srbiju da dostavi ažurne informacije o opštoj organizaciji i upravljanju veterinarskim, sanitarnim i fitosanitarnim sistemima kontrole na svojoj teritoriji, i to:

- 1) veterinarske, sanitarne ili fitosanitarne zahteve;
- 2) procedure za procenu rizika i činioce koji se uzimaju u obzir za procenu rizika i određivanja odgovarajućeg nivoa veterinarske, sanitarne ili fitosanitarne zaštite;
- 3) procedure kontrole i inspekcije, uključujući, prema potrebi, kontrolu i inspekciju životinja i robe koja dolazi iz drugih država;
- 4) proceduru izdavanja službenih sertifikata;
- 5) rezultate kontrole sprovedenih nad životinjama i robom namenjenim za izvoz u Republiku Srbiju;
- 6) informacije o promenama strukture i funkcionisanja sistema kontrole usvojene radi ispunjavanja veterinarskih, sanitarnih ili fitosanitarnih zahteva Republike Srbije.

Informacije iz stava 1. ovog člana moraju da budu proporcionalane vrsti životinja i robi koja se izvozi u Republiku Srbiju.

Utvrđivanje dopunskih zahteva za uvoz, odnosno tranzit pošiljaka

Član 60.

Pošiljke koje se uvoze, odnosno koje su u tranzitu u Republiku Srbiju moraju da ispunjavaju zahteve propisane u odgovarajućoj oblasti na koju se ovaj zakon primenjuje.

Pored zahteva koji se odnose na oblast zdravlja životinja, sporednih proizvoda životinjskog porekla, štetnih organizama na bilju, biljnim proizvodima i drugim predmetima i sredstava za zaštitu bilja, kao i zahteva koji su priznati kao istovetni tim zahtevima mogu se utvrditi i drugi dopunski zahtevi za uvoz, odnosno tranzit pošiljaka u Republiku Srbiju.

Dopunski zahtevi iz stava 2. ovog člana mogu se odnositi na:

- 1) životinje i robu koja se uvozi, odnosno koja je u tranzitu, a potiče iz države ili regiona države koji se nalaze na listi država i regiona država koju vodi Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja;
- 2) zahtev da su životinje i roba dobijeni ili pripremljeni u objektima koji su u skladu sa zahtevima iz stava 1. ovog člana ili zahtevima koji su priznati kao istovetni tim zahtevima i nalaze se na listi objekata koju vodi Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja, kao i da se otpremaju iz tih objekata;
- 3) dokumenta koja obavezno prate pošiljku, uključujući rezultate ispitivanja dobijene akreditovanim metodama iz laboratorije države izvoznice;
- 4) druge zahteve kojima se obezbeđuje da su pošiljke istovetne zahtevima iz stava 1. ovog člana radi zaštite zdravlja ljudi i životinja, a u slučaju genetički modifikovanih organizama i zaštite životne sredine i rizika po životnu sredinu.

Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja utvrđuje listu država i regiona država i objekata iz kojih je dozvoljen uvoz, odnosno tranzit pošiljaka i objavljuje je na svojoj zvaničnoj internet stranici.

Ministar, odnosno ministar zdravlja propisuje dopunske zahteve za uvoz, odnosno tranzit pošiljaka životinja koje se koriste za proizvodnju hrane, kao i određene robe.

VII. UZORKOVANJE, ISPITIVANJE I DIJAGNOSTIKA

Metode koje se koriste za uzorkovanje, ispitivanje i dijagnostiku

Član 61.

Metode koje se koriste za uzorkovanje i laboratorijska ispitivanja i dijagnostiku tokom službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti moraju biti u skladu sa propisima kojima se utvrđuju te metode ili zahtevima prihvatljivosti za te metode.

Ako metode iz stava 1. ovog člana nisu propisane, službena laboratorija koristi jednu od sledećih metoda za određena ispitivanja i dijagnostiku, i to:

1) metodu usklađenu sa relevantnim međunarodno priznatim pravilima, odnosno protokolima, uključujući protokole usvojene od strane nadležnog tela za standardizaciju, ili relevantne metode razvijene ili preporučene od strane referentnih laboratorija Evropske unije koje su verifikovane, odnosno validirane u skladu sa međunarodno priznatim naučnim protokolima;

2) ako odgovarajuća pravila ili protokoli iz tačke 1) ovog stava ne postoje koriste se:

(1) relevantne metode koje su razvile ili preporučile referentne laboratorije Republike Srbije i koje su verifikovane, odnosno validirane u skladu sa međunarodno priznatim naučnim protokolima, ili

(2) relevantne metode razvijene i verifikovane, odnosno validirane u skladu sa međulaboratorijskim ili unutarlaboratorijskim testovima verifikacije, odnosno validacije metoda sa međunarodno prihvaćenim naučnim protokolima.

U slučaju da su hitno potrebna laboratorijska ispitivanja ili dijagnostika, a ne postoji nijedna od metoda iz st. 1. i 2. ovog člana, referentna laboratorija Republike Srbije ili, ako referentna laboratorija Republike Srbije ne postoji, službena laboratorija može da koristi odgovarajuće metode do validacije, odnosno verifikacije odgovarajuće metode u skladu sa međunarodno prihvaćenim naučnim protokolima.

Ministar propisuje način uzimanja uzoraka, metode koje se koriste za uzorkovanje, laboratorijska ispitivanja i dijagnostiku tokom službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti, analitičke, ispitivačke ili dijagnostičke parametre, mernu nesigurnost i način validacije, odnosno verifikacije tih metoda i tumačenje rezultata laboratorijskog ispitivanja i dijagnostike u zavisnosti od oblasti na koje se ovaj zakon primenjuje, kao i zahteve prihvatljivosti za metode koje se koriste za laboratorijsko ispitivanje i dijagnostiku.

Drugo stručno mišljenje

Član 62.

Subjekt čije su životinje ili roba predmet uzimanja uzoraka, laboratorijskog ispitivanja i dijagnostike tokom sprovođenja službene kontrole ima pravo na drugo stručno mišljenje, uključujući potvrdno ispitivanje, o svom trošku.

Pravo na drugo stručno mišljenje, uključujući potvrdno ispitivanje, ne odlaže preduzimanje hitnih mera za uklanjanje ili ograničavanje rizika po zdravlje ljudi, životinja ili bilja, po dobrobit životinja ili rizika po životnu sredinu u slučaju genetički

modifikovanih organizama i sredstava za zaštitu bilja, u skladu sa ovim zakonom i zahtevima propisanim u odgovarajućoj oblasti na koju se ovaj zakon primenjuje.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, subjekt nema pravo na drugo stručno mišljenje, uključujući i potvrdno ispitivanje, pri ocenjivanju prisustva karantinskih štetnih organizama na bilju, biljnim proizvodima ili drugim predmetima, radi provere usaglašenosti sa zahtevima propisanim zakonom kojim se uređuje zdravlje bilja, kao i pri ocenjivanju prisustva genetički modifikovanih organizama radi provere usaglašenosti sa zahtevima propisanim zakonom kojim se uređuju genetički modifikovani organizmi.

Pri uzimanju uzoraka subjekt je dužan da nadležnom inspektoru stavi besplatno na raspolaganje dovoljnu količinu uzoraka koja je neophodna za laboratorijsko ispitivanje i dijagnostiku, uključujući i drugo stručno mišljenje i potvrdno ispitivanje.

Uzorkovanje u toku službene kontrole sprovodi se na način da stvara minimalne troškove za subjekta.

Uzimanje uzoraka životinja i robe koja se prodaje putem daljinske trgovine

Član 63.

Životinja i roba koja se prodaje putem daljinske trgovine, koju nadležni inspektor naruči od subjekta, bez otkrivanja svog identiteta, može da se koristi kao uzorak za potrebe službene kontrole.

Kada dobije uzorke, nadležni inspektor je dužan da subjekta od kojeg je uzorak naručen obavesti da je taj uzorak uzet za potrebe službene kontrole, kao i da može da ostvari pravo na drugo stručno mišljenje u skladu sa ovim zakonom.

Odredbe ovog člana primenjuju se i na ovlašćena tela.

Službene laboratorije

Član 64.

Radi sprovođenja službene kontrole i drugih službenih aktivnosti u odgovarajućoj oblasti na koje se ovaj zakon primenjuje određuju se službene laboratorije.

Radi sprovođenja službene kontrole i drugih službenih aktivnosti, poslove laboratorijskog ispitivanja i dijagnostike uzoraka obavlja Direkcija za nacionalne referentne laboratorije, u skladu sa zakonom kojim se uređuje bezbednost hrane.

Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja može da izabere, kao službenu laboratoriju u odgovarajućoj oblasti na koju se ovaj zakon primenjuje, laboratoriju koja ispunjava sledeće zahteve:

- 1) poseduje opremu i infrastrukturu potrebnu za izvođenje ispitivanja ili dijagnostike na uzorcima;
- 2) ima dovoljan broj zaposlenih sa odgovarajućim stručnim kvalifikacijama, obukom i iskustvom;
- 3) obezbeđuje da se poslovi za koje je izabrana obavljaju nepristrasno, i ne postoji sukob interesa u pogledu obavljanja poslova kao službene laboratorije;
- 4) može blagovremeno da isporuči rezultate ispitivanja ili dijagnostike obavljene na uzorcima uzetim tokom službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti;

5) radi u skladu sa standardom: SRPS ISO/IEC 17025 – „Opšti zahtevi za kompetentnost laboratorija za ispitivanje i laboratorija za etaloniranje” i akreditovana je u skladu sa tim standardom od strane Akreditacionog tela Srbije.

Obim akreditacije službene laboratorije iz stava 3. tačka 5) ovog člana:

1) obuhvata one metode laboratorijskog ispitivanja ili dijagnostike koje su potrebne da ih za ispitivanje ili dijagnostiku koristi laboratorija kada postupa kao službena laboratorija;

2) može da sadrži jednu ili više metoda laboratorijskog ispitivanja ili dijagnostike ili grupu metoda;

3) može biti fleksibilnog obima, kako bi se omogućilo da obim akreditacije obuhvata modifikovane verzije metoda koje je službena laboratorija koristila u trenutku kada je akreditacija dodeljena, ili nove metode pored tih metoda, na osnovu validacija same laboratorije i bez posebne ocene od strane Akreditacionog tela Srbije pre primene tih modifikovanih ili novih metoda.

Službena laboratorija bira se putem javnog konkursa koji raspisuje ministar, odnosno ministar zdravlja, koji se objavljuje u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

Konkurs iz stava 5. ovog člana naročito sadrži:

1) vrste laboratorijskog ispitivanja i dijagnostike uzoraka za koje se konkurs raspisuje;

2) period na koji se dodeljuju poslovi laboratorijskih ispitivanja i dijagnostike;

3) dokaz o ispunjenosti standarda SRPS ISO/IEC 17025 – „Opšti zahtevi za kompetentnost laboratorija za ispitivanje i laboratorija za etaloniranje”;

4) dokaz o ispunjenosti zahteva u pogledu iskustva, rezultata i blagovremenosti u dosadašnjem obavljanju poslova laboratorijskog ispitivanja i dijagnostike uzoraka;

5) rok za donošenje i objavljivanje odluke o izboru;

6) način obaveštavanja o rezultatima konkursa.

Konkurs iz stava 5. ovog člana sprovodi komisija koju obrazuje ministar, odnosno ministar zdravlja.

Rešenje o izboru službene laboratorije za obavljanje poslova laboratorijskog ispitivanja i dijagnostike uzoraka, na predlog konkursne komisije, donosi ministar, odnosno ministar zdravlja.

Ministar, odnosno ministar zdravlja utvrđuje spisak službenih laboratorija izabranih putem konkursa, koji se objavljuje u „Službenom glasniku Republike Srbije” i dostavlja ministarstvu nadležnom za poslove koji se odnose na tehničke propise, radi upisa u registar ovlašćenih tela za ocenjivanje usaglašenosti.

Na osnovu rešenja o izboru Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja sa laboratorijom kojoj je dodeljeno obavljanje poslova zaključuje ugovor kojim se naročito uređuju:

1) poslovi laboratorijskog ispitivanja i dijagnostike uzoraka koji su predmet ugovora i zahtevi pod kojima se obavljaju ti poslovi;

2) odgovorno lice koje će obavljati određene poslove koji su predmet ugovora;

3) metode, način i postupak obavljanja poslova laboratorijskog ispitivanja i dijagnostike uzoraka;

- 4) međusobna prava, obaveze i odgovornosti;
- 5) vreme za koje se zaključuje ugovor;
- 6) način finansiranja poslova za koje se zaključuje ugovor;
- 7) uslovi za raskid ugovora.

Ako u Republici Srbiji ne postoji službena laboratorija koja ispunjava propisane zahteve za sprovođenje specifičnog laboratorijskog ispitivanja ili dijagnostike, Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja može odrediti laboratoriju druge države za ta laboratorijska ispitivanja ili dijagnostiku.

U izuzetnim slučajevima, kada nijedna službena laboratorija u Republici Srbiji ne može da obavi novo ili određeno izuzetno retko laboratorijsko ispitivanje ili dijagnostiku, Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja može da uputi zahtev laboratoriji koja nije službena da obavi to laboratorijsko ispitivanje ili dijagnostiku ili da angažuje laboratoriju druge države.

Obaveze službenih laboratorija

Član 65.

U slučaju da rezultati ispitivanja ili dijagnostike obavljene na uzorcima uzetim tokom službenih kontrola ili drugih službenih aktivnosti upućuju na rizik po zdravlje ljudi, životinja ili bilja, ili rizik po životnu sredinu u slučaju genetički modifikovanih organizama i sredstava za zaštitu bilja, ili ukazuju na verovatnu neusaglašenost, službena laboratorija dužna je da o tome bez odlaganja obavesti Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja i, prema potrebi, ovlašćena tela.

Službena laboratorija dužna je da, na zahtev referentne laboratorije, učestvuje u međulaboratorijskim uporednim ispitivanjima ili ispitivanjima stručnosti koja se organizuju za ispitivanja ili dijagnostiku koju obavlja u svojstvu službene laboratorije.

Na zahtev Ministarstva, odnosno ministarstva nadležnog za poslove zdravlja, službena laboratorija javnosti stavlja na uvid nazive metoda korišćenih za ispitivanja ili dijagnostiku, a koje se obavljaju u okviru službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti.

Izveštaj o rezultatima ispitivanja službene laboratorije obavezno sadrži metodu koja se koristila za svako ispitivanje ili dijagnostiku obavljenu u okviru službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti.

Audit službenih laboratorija

Član 66.

Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja organizuje redovne audite službenih laboratorija i kada smatra da je audit neophodan, osim u slučaju kada je ocenjivanje radi akreditacije iz člana 64. stav 3. tačka 5) ovog zakona dovoljno.

Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja raskida ili vrši aneks ugovora zaključen sa službenom laboratorijom, u potpunosti ili za obavljanje određenih poslova, u slučaju da ta laboratorija ne preduzme odgovarajuće i blagovremene korektivne mere posle rezultata audita Ministarstva, odnosno ministarstva nadležnog za poslove zdravlja ili Akreditacionog tela Srbije, u slučajevima kada laboratorija:

- 1) više ne ispunjava zahteve propisane članom 64. st. 3. i 4. ovog zakona;
- 2) ne ispunjava obaveze propisane članom 65. ovog zakona;

3) ne ostvaruje zadovoljavajuće rezultate u međulaboratorijskim uporednim ispitivanjima iz člana 65. stav 2. ovog zakona.

Odredbe ovog člana primenjuju se i na referentne laboratorije.

Odstupanja od zahteva obavezne akreditacije određenih službenih laboratorija

Član 67.

Ministarstvo može izabrati službenu laboratoriju i ako laboratorija ne ispunjava zahtev iz člana 64. stav 3. tačka 5) ovog zakona, ako:

1) pravno lice, odnosno preduzetnik:

- (1) obavlja kao jedinu aktivnost otkrivanje trihinele u mesu u okviru laboratorijskog ispitivanja i dijagnostike,
- (2) koristi metod otkrivanja trihinele u skladu sa posebnim propisom,
- (3) obavlja dijagnostičko ispitivanje na trihinelu pod nadzorom Ministarstva, i
- (4) redovno učestvuje i ima zadovoljavajuće rezultate u međulaboratorijskim uporednim ispitivanjima ili proverama kvaliteta rada koje organizuje referentna laboratorija za metode koje koristi za otkrivanje trihinele;

2) pravno lice, odnosno preduzetnik obavlja ispitivanje ili dijagnostiku jedino u okviru drugih službenih aktivnosti, ako:

- (1) koristi jedino metode laboratorijskog ispitivanja i dijagnostike iz člana 61. st. 1. i 2. tač. 1) ili 2) ovog zakona,
- (2) obavlja ispitivanja ili dijagnostiku pod nadzorom Ministarstva ili referentne laboratorije za metode koje koristi,
- (3) redovno učestvuje i ima zadovoljavajuće rezultate u međulaboratorijskim uporednim ispitivanjima ili proverama kvaliteta rada koje organizuje referentna laboratorija za metode koje koristi, i
- (4) ima uspostavljen sistem obezbeđenja kvaliteta kojim se obezbeđuju tačni i pouzdani rezultati korišćenih metoda za laboratorijsko ispitivanje i dijagnostiku.

U slučaju da je za metode koje koristi pravno lice, odnosno preduzetnik iz stava 1. tačka 2) ovog člana potrebna potvrda rezultata laboratorijskog ispitivanja ili dijagnostike, potvrdno laboratorijsko ispitivanje ili dijagnostiku obavlja službena laboratorija koja ispunjava zahtev iz člana 64. stav 3. tačka 5) ovog zakona.

Odstupanja od zahteva obavezne akreditacije svih metoda u oblastima zdravlja bilja, materijala koji dolaze u dodir sa hranom, aditiva, enzima i aroma za hranu, kao i aditiva za hranu za životinje

Član 68.

U oblastima zdravlja bilja, materijala koji dolaze u dodir sa hranom, aditiva, enzima i aroma za hranu, kao i aditiva za hranu za životinje laboratorija ne mora da ispunjava zahtev iz člana 64. stav 3. tačka 5) ovog zakona za sve metode koje se koriste za službene kontrole i druge službene aktivnosti.

Pored zahteva iz člana 64. stav 3. tač. 1) – 4) ovog zakona, laboratorija iz stava 1. ovog člana mora da ispunjava i sledeće zahteve:

1) da radi i da je akreditovana u skladu sa standardom: SRPS ISO/IEC 17025 – „Opšti zahtevi za kompetentnost laboratorija za ispitivanje i laboratorija za etaloniranje” za korišćenje jedne ili više metoda koje su slične i reprezentativne za druge metode koje koristi a za koje nije akreditovana;

2) da redovno koristi metode za koje ima akreditaciju iz tačke 1) ovog stava, osim u oblasti zdravlja bilja kada ne postoji validirana metoda za otkrivanje određenih štetnih organizama iz člana 61. st. 1. i 2. ovog zakona;

3) da ima uspostavljen sistem osiguranja kvaliteta za dobijanje pouzdanih rezultata korišćenjem metoda laboratorijskog ispitivanja ili dijagnostike uzoraka koje su van obima njihove akreditacije;

4) da neakreditovane metode koje ta laboratorija koristi ispunjavaju zahteve iz člana 61. ovog zakona;

5) u slučaju zdravlja bilja, te laboratorije moraju biti akreditovane za najmanje jednu od metoda utvrđenih posebnim propisom koje se koriste na štetnom organizmu iz iste grupe organizama, kao što je štetni organizam za koji se upotrebljava neakreditovana metoda.

Ministar propisuje vrste metoda za koje laboratorija može biti akreditovana u sprovođenju službene kontrole ili druge službene aktivnosti u oblasti zdravlja bilja.

Privremena odstupanja od zahteva obavezne akreditacije određenih službenih laboratorija

Član 69.

Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja može jednu od službenih laboratorija privremeno odrediti kao službenu laboratoriju za korišćenje metode laboratorijskog ispitivanja ili dijagnostike za koju nije akreditovana, kada:

- 1) je korišćenje te metode nov zahtev u skladu sa posebnim propisima;
- 2) promena metode koja se koristi zahteva novu akreditaciju ili proširenje obima akreditacije koju je službena laboratorija već dobila; ili
- 3) postoji potreba za korišćenje te metode u slučajevima hitne situacije ili novog rizika po zdravlje ljudi, životinja i bilja, dobrobiti životinja ili rizika po životnu sredinu u slučaju genetički modifikovanih organizama i sredstava za zaštitu bilja.

Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja može privremeno odrediti službenu laboratoriju iz stava 1. ovog člana ako:

- 1) je službena laboratorija akreditovana u skladu sa standardom SRPS ISO/IEC 17025 – „Opšti zahtevi za kompetentnost laboratorija za ispitivanje i laboratorija za etaloniranje” za korišćenje metode koja je slična metodi koja nije u obimu akreditacije te laboratorije;
- 2) u službenoj laboratoriji postoji uspostavljen sistem obezbeđenja kvaliteta kojim se obezbeđuju tačni i pouzdani rezultati korišćenjem metode koja nije u obimu akreditacije te laboratorije;
- 3) se ispitivanja ili dijagnostika po toj metodi sprovodi pod nadzorom Ministarstva, odnosno ministarstva nadležnog za poslove zdravlja ili referentne laboratorije za tu metodu.

Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja privremeno određuje službenu laboratoriju iz stava 1. ovog člana na period koji ne može biti duži od jedne godine i koji se može obnoviti jednom na dodatni vremenski period od godinu dana.

Odredbe ovog člana, osim odredbe stava 2. tačka 3) ovog člana, primenjuju se i na referentne laboratorije.

Referentne laboratorije

Član 70.

Referentne laboratorije određuju se za oblasti bezbednosti hrane i hrane za životinje, zdravlja bilja i zdravlja životinja.

Direkcija za nacionalne referentne laboratorije obavlja poslove referentne laboratorije u oblastima bezbednosti hrane i hrane za životinje i zdravlja bilja, i to za metode za koje je akreditovana, a za metode za koje Direkcija za nacionalne referentne laboratorije nije akreditovana biraju se referentne laboratorije putem konkursa.

Jedna referentna laboratorija može biti referentna za više ispitivanja.

Ministar, odnosno ministar zdravlja može izabrati službenu laboratoriju iz člana 68. ovog zakona za oblasti iz stava 1. ovog člana kao referentnu laboratoriju.

Ako u Republici Srbiji ne postoji referentna laboratorija koja ispunjava propisane zahteve ministar, odnosno ministar zdravlja može za pojedine vrste ispitivanja da odredi referentnu laboratoriju sa teritorije druge države za tražena ispitivanja.

Zahtevi za referentne laboratorije

Član 71.

Referentna laboratorija, pored zahteva koji se odnose na akreditaciju iz člana 64. stav 3. tačka 5) i stava 4. ovog zakona, mora da:

1) bude nepristrasna i da ne postoji sukob interesa, a posebno da se ne nalazi u situaciji koja može, direktno ili indirektno, da utiče na nepristrasnost njihovog stručnog postupanja u pogledu obavljanja onih poslova koje obavljaju kao referentne laboratorije;

2) ima zaposlene, odnosno lica angažovana putem ugovora sa odgovarajućim kvalifikacijama i odgovarajućom obukom za tehnike ispitivanja i dijagnostike u svojim oblastima stručnosti, kao i pomoćno osoblje, prema potrebi;

3) ima infrastrukturu i opremu, kao i sredstva koja su potrebna da bi se obavili poslovi referentne laboratorije;

4) obezbeđuje da njihovi zaposleni i lica angažovana po ugovoru dobro poznaju međunarodne standarde i praksu, kao i da u svom radu uzimaju u obzir najnovije rezultate istraživanja na nacionalnom nivou, nivou Evropske unije i međunarodnom nivou;

5) ima opremu za obavljanje svojih poslova u hitnim slučajevima;

6) ispunjava odgovarajuće standarde biološke sigurnosti, tamo gde je to relevantno.

Poslovi referentne laboratorije

Član 72.

Poslovi referentne laboratorije su:

1) saradnja sa referentnim laboratorijama Evropske unije i učešće u programima obuka i u međulaboratorijskim uporednim ispitivanjima koje organizuju te laboratorije;

2) koordinacija aktivnosti službenih laboratorija radi usklađivanja i unapređenja metoda laboratorijskih ispitivanja i dijagnostike, kao i njihove primene;

3) organizovanje, prema potrebi, međulaboratorijskog uporednog ispitivanja ili testova osposobljenosti među službenim laboratorijama, odgovarajuće praćenje takvih ispitivanja i obaveštavanje Ministarstva, odnosno ministarstva nadležnog za poslove zdravlja o rezultatima takvih ispitivanja i praćenja;

4) razmena informacija dobijenih od referentnih laboratorija drugih zemalja koje dostavlja Ministarstvu, odnosno ministarstvu nadležnom za poslove zdravlja i službenim laboratorijama;

5) obezbeđivanje Ministarstvu, odnosno ministarstvu nadležnom za poslove zdravlja naučne i tehničke podrške za sprovođenje planova kontrola;

6) prema potrebi, validiranje reagenasa i partije reagenasa, izrada i održavanje ažurnog spiska dostupnih referentnih supstanci i reagenasa, kao i proizvođača i dobavljača takvih supstanci i reagenasa;

7) prema potrebi, sprovođenje obuke za zaposlene u službenim laboratorijama;

8) pružanje aktivne podrške u dijagnostici epidemija bolesti koje se prenose hranom, zoonoza ili bolesti životinja ili štetnih organizama, a u slučaju neusaglašenih pošiljki, obavljanje potvrdne dijagnostike, karakterizacija i epizotiolška ili taksonomska ispitivanja izolata patogena ili primeraka štetnih organizama;

9) vršenje usluga potvrdnog ispitivanja ako je to relevantno za potrebe službenih laboratorija.

Izbor referentne laboratorije

Član 73.

Referentna laboratorija bira se putem javnog konkursa koji raspisuje ministar, odnosno ministar zdravlja, a koji se objavljuje u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

Konkurs se ne raspisuje za obavljanje poslova referentne laboratorije za metode za koje je akreditovana Direkcija za nacionalne referentne laboratorije.

Javni konkurs iz stava 1. ovog člana naročito sadrži:

- 1) poslove za koje se konkurs raspisuje;
- 2) period na koji se dodeljuju poslovi;
- 3) dokaz kojim se potvrđuje obim akreditacije;
- 4) zahteve za izbor;
- 5) rok za donošenje i objavljivanje odluke o izboru;
- 6) način obaveštavanja o rezultatima konkursa.

Konkurs iz stava 1. ovog člana sprovodi komisija koju obrazuje ministar, odnosno ministar zdravlja.

Rešenje o izboru referentne laboratorije, na predlog konkursne komisije, donosi ministar, odnosno ministar zdravlja.

Spisak referentnih laboratorija objavljuje se u „Službenom glasniku Republike Srbije” i dostavlja ministarstvu nadležnom za poslove koji se odnose na tehničke propise, radi upisa u registar ovlašćenih tela za ocenjivanje usaglašenosti.

Sa laboratorijom izabranom na konkursu ministar, odnosno ministar zdravlja zaključuje ugovor.

Ugovor iz stava 7. ovog člana naročito sadrži:

- 1) poslove laboratorijskih ispitivanja koji su predmet ugovora;
- 2) odgovorno lice koje će obavljati određene poslove koji su predmet ugovora;
- 3) metode, način i postupak obavljanja poslova referentne laboratorije;
- 4) međusobna prava, obaveze i odgovornosti;
- 5) vreme za koje se zaključuje ugovor;
- 6) način finansiranja poslova;
- 7) uslove za raskid ugovora.

Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja:

- 1) dostavlja naziv i adresu svake referentne laboratorije Evropskoj komisiji i odgovarajućoj referentnoj laboratoriji Evropske unije, kao i državama članicama Evropske unije;
- 2) stavlja na uvid javnosti ažurirane podatke iz tačke 1) ovog stava.

Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja raskida ugovor sa referentnom laboratorijom ako laboratorija ne ispunjava svoje obaveze ili ne ispunjava zahteve u skladu sa ovim zakonom, kao i kada se Direkcija za nacionalne referentne laboratorije u međuvremenu akredituje za određenu metodu za koju je ta laboratorija bila referentna.

VIII. IZDAVANJE SLUŽBENIH CERTIFIKATA I SLUŽBENIH POTVRDA

Opšti zahtevi koji se odnose na službene sertifikate i službene potvrde

Član 74.

Službeni sertifikat ili službena potvrda izdaju se u slučajevima propisanim u odgovarajućoj oblasti na koju se ovaj zakon primenjuje.

Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja izdaje službeni sertifikat ili službenu potvrdu.

Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja može da ovlasti za određene poslove u vezi sa izdavanjem službenog sertifikata ili službene potvrde pravna lica, odnosno preduzetnike koji ispunjavaju zahteve iz čl. 18 – 21. ovog zakona.

Potpisivanje i izdavanje službenih sertifikata

Član 75.

Službeno lice za sertifikaciju mora da ispunjava sledeće zahteve:

- 1) da je nepristrasno i nema sukob interesa i ne može, direktno ili indirektno, da utiče na nepristrasnost stručnog postupanja pri obavljanju sertifikacije;
- 2) da je pohađalo odgovarajuću obuku u vezi sa zahtevima koji se odnose na proveru usklađenosti za sertifikaciju i tehničku procenu usaglašenosti sa tim zahtevima, kao i odgovarajućim zahtevima u skladu sa ovim zakonom i zahtevima propisanim u odgovarajućoj oblasti na koju se ovaj zakon primenjuje.

Službeno lice iz stava 1. ovog člana potpisuje službeni sertifikat radi izdavanja, na osnovu:

1) direktnog saznanja o najnovijim činjenicama i podacima relevantnim za sertifikaciju pribavljenim kroz službene kontrole ili pribavljanjem nekog drugog službenog sertifikata;

2) činjenica i podataka relevantnih za sertifikaciju, koje je utvrdilo ovlašćeno telo, pod uslovom da službeno lice za sertifikaciju može da proveriti tačnost takvih činjenica i podataka;

3) činjenica i podataka relevantnih za sertifikaciju dobijene na osnovu samokontrole subjekta, dopunjene i potvrđene rezultatima redovnih službenih kontrola, pod uslovom da se službeno lice za sertifikaciju uverilo da su zahtevi za izdavanje službenog sertifikata ispunjeni.

U slučaju iz stava 2. tačka 1) ovog člana, službeno lice za sertifikaciju potpisuje radi izdavanja službeni sertifikat ako je to uređeno propisima u odgovarajućoj oblasti na koju se ovaj zakon primenjuje.

Garancije pouzdanosti službenih sertifikata

Član 76.

Službeni sertifikat mora da:

- 1) sadrži jedinstveni broj sertifikata;
- 2) bude potpisan ako je u potpunosti popunjen;
- 3) bude na službenom jeziku u skladu sa zakonom kojim se uređuje službena upotreba jezika i pisma i, po potrebi, na jednom od službenih jezika u skladu sa zahtevom države u koju se životinje i roba izvozi;
- 4) bude verodostojan i tačan;
- 5) ima datum izdavanja i potpis službenog lica za sertifikaciju;
- 6) sadrži podatke na osnovu kojih se može utvrditi povezanost između sertifikata, nadležnog organa koji je izdao sertifikat i pošiljke, partije ili pojedinačne životinje ili robe obuhvaćene sertifikatom.

Ministar, odnosno ministar zdravlja propisuje:

- 1) način izdavanja službenih sertifikata;
- 2) način izdavanja zamene sertifikata i povlačenja izdatih službenih sertifikata;
- 3) način izdavanja overenih kopija službenih sertifikata;
- 4) dokumenta koja prate životinje i robu posle sprovedene službene kontrole.

Službene potvrde

Član 77.

Lice koje obavlja aktivnosti u vezi sa izdavanjem službene potvrde mora da ispunjava sledeće zahteve:

- 1) da je nepristrasno i nema sukob interesa i ne može, direktno ili indirektno, da utiče na nepristrasnost stručnog postupanja pri izdavanju službene potvrde;
- 2) da je pohađalo odgovarajuću obuku u vezi sa zahtevima koji se odnose na proveru usklađenosti za izdavanje službene potvrde i tehničku procenu usaglašenosti sa tim zahtevima, kao i odgovarajućim zahtevima u skladu sa ovim

zakonom i zahtevima propisanim u odgovarajućoj oblasti na koje se ovaj zakon primenjuje.

Službena potvrda mora:

- 1) biti verodostojna i tačna;
- 2) biti izrađena na službenom jeziku u skladu sa zakonom kojim se uređuje službena upotreba jezika i pisma i, po potrebi, na jednom od službenih jezika u skladu sa zahtevom države u koju se životinje i roba izvozi;
- 3) da sadrži podatke na osnovu kojih se može utvrditi povezanost između službene potvrde i te pošiljke ili partije u slučaju da se odnose na pošiljku ili partiju.

Službena potvrda izdaje se na osnovu relevantnih, tačnih i proverljivih činjenica i podataka u skladu sa ovim zakonom i zahtevima propisanim u odgovarajućoj oblasti na koju se ovaj zakon primenjuje.

Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja redovno sprovodi službene kontrole radi provere izdavanja službene potvrde u skladu sa ovim zakonom i zahtevima propisanim u odgovarajućoj oblasti na koju se ovaj zakon primenjuje.

IX. FINANSIRANJE SLUŽBENIH KONTROLA I DRUGIH SLUŽBENIH AKTIVNOSTI

Takse

Član 78.

Za sprovođenje službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti obezbeđuju se sredstva u budžetu Republike Srbije.

Subjekt plaća taksu za sprovedene službene kontrole i druge službene aktivnosti u skladu sa ovim zakonom i posebnim zakonima kojima se uređuje odgovarajuća oblast na koju se ovaj zakon primenjuje.

Visina takse utvrđuje se zakonom kojim se uređuju republičke administrativne takse.

Sredstva ostvarena od taksi uplaćuju se na odgovarajući račun za uplatu javnih prihoda budžeta Republike Srbije.

X. PLANIRANJE I IZVEŠTAVANJE

Višegodišnji plan službenih kontrola

Član 79.

Vlada donosi višegodišnji plan službenih kontrola (u daljem tekstu: VPK), radi planiranja službenih kontrola u oblastima na koje se ovaj zakon primenjuje i sprovođenja u skladu sa opštim zahtevima za službene kontrole i dodatnim zahtevima u skladu sa ovim zakonom i posebnim zahtevima za službene kontrole u skladu sa propisima u oblastima na koje se ovaj zakon primenjuje.

VPK se donosi na period od pet godina.

Ministarstvo kao centralni organ:

- 1) koordinira izradu VPK između svih nadležnih organa odgovornih za sprovođenje službenih kontrola;
- 2) obezbeđuje doslednost VPK;
- 3) prikuplja informacije o sprovođenju VPK, radi godišnjeg izveštavanja.

Pored opštih informacija o strukturi i organizaciji sistema službenih kontrola, VPK naročito sadrži i sledeće podatke o:

- 1) ciljevima VPK i načinu određivanja prioriteta službenih kontrola i raspodele sredstava radi postizanja ciljeva;
- 2) razvrstavanju rizika za sprovođenje službenih kontrola;
- 3) nadležnim organima i ovlašćenim telima i utvrđivanju njihovih zadataka, kao i o njihovim sredstvima;
- 4) poslovima koje obavljaju ovlašćena tela, kada je to potrebno;
- 5) organizaciji i upravljanju službenim kontrolama, uključujući službene kontrole u pojedinačnim objektima;
- 6) sistemima kontrola koji se primenjuju na različite oblasti i koordinaciji između različitih službi Ministarstva, odnosno ministarstva nadležnog za poslove zdravlja, odnosno ovlašćenih tela koja su odgovorna za službene kontrole u tim oblastima;
- 7) organizaciji i postupcima radi obezbeđenja usaglašenosti sa odredbom člana 7. stav 2. ovog zakona;
- 8) osposobljavanju zaposlenih u Ministarstvu, odnosno ministarstvu nadležnom za poslove zdravlja i ovlašćenim telima;
- 9) dokumentovanim procedurama propisanim u članu 14. st. 1. i 2. ovog zakona;
- 10) organizaciji i sprovođenju kriznih planova u skladu sa zahtevima propisanim u odgovarajućoj oblasti na koju se ovaj zakon primenjuje;
- 11) saradnji i uzajamnoj pomoći između Ministarstva, odnosno ministarstva nadležnog za poslove zdravlja i ovlašćenih tela.

Na osnovu VPK, ministar, odnosno ministar zdravlja donosi godišnje planove službenih kontrola u odgovarajućoj oblasti na koju se ovaj zakon primenjuje.

Sredstva za sprovođenje godišnjih planova službenih kontrola obezbeđuju se u budžetu Republike Srbije.

Ažuriranje VPK

Član 80.

VPK se redovno ažurira kako bi se prilagodio izmenama zahteva propisanih u odgovarajućoj oblasti na koju se ovaj zakon primenjuje i preispituje se uzimajući u obzir:

- 1) pojavu novonastalih bolesti, štetnih organizama na bilju, biljnim proizvodima i drugim predmetima ili drugih rizika za zdravlje ljudi, životinja ili bilja, dobrobit životinja ili rizika po životnu sredinu u slučaju genetički modifikovanih organizama i sredstava za zaštitu bilja;
- 2) značajne promene u strukturi, upravljanju ili radu Ministarstva, odnosno ministarstva nadležnog za poslove zdravlja i ovlašćenih tela;
- 3) rezultate službenih kontrola;
- 4) rezultate kontrola koje je Evropska komisija sprovela u Republici Srbiji;
- 5) rezultate službenih kontrola koje su sproveli nadležni organi druge države na teritoriji Republike Srbije;
- 6) naučna saznanja.

Godišnji izveštaj

Član 81.

Ministarstvo, kao centralni organ, izrađuje godišnji izveštaj o sprovođenju VPK i postavlja ga na svojoj zvaničnoj internet stranici.

Godišnji izveštaj o sprovođenju VPK naročito sadrži:

- 1) izmene u skladu sa članom 80. ovog zakona;
- 2) rezultate službenih kontrola sprovedene tokom prethodne godine;
- 3) vrste i broj slučajeva neusaglašenosti po oblastima na koje se ovaj zakon primenjuje koje su Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja, odnosno ovlašćeno telo otkrili tokom prethodne godine;
- 4) preduzete mere i rezultate tih mera;
- 5) podatke o naplaćenim taksama.

Ministar, uz saglasnost ministra zdravlja, propisuje način dostavljanja godišnjeg izveštaja višegodišnjeg plana službenih kontrola i obrazac za podnošenje informacija i podataka koje treba da sadrži godišnji izveštaj višegodišnjeg plana službenih kontrola.

XI. INFORMACIONI SISTEM

Član 82.

Ministarstvo, odnosno Ministarstvo zdravlja uspostavlja, održava i upravlja informacionim sistemom službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti u oblastima na koje se ovaj zakon primenjuje.

Direkcija za nacionalne referentne laboratorije, referentne laboratorije i službene laboratorije za oblasti na koje se ovaj zakon primenjuje dužni su da vode evidencije, spiskove i baze podataka, usklađene i povezane sa informacionim sistemom Ministarstva, odnosno ministarstva nadležnog za poslove zdravlja i u obavezi su da ih čuvaju i ažuriraju.

Ministarstvo uspostavlja mrežu nacionalnih referentnih laboratorija koje obavljaju delatnost u skladu sa ovim zakonom.

Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja osigurava usklađivanje i povezivanje informacionog sistema iz stava 1. ovog člana, sa drugim informacionim sistemima Ministarstva, Ministarstva zdravlja, kao i sa međunarodnim informacionim sistemima u oblastima na koje se ovaj zakon primenjuje.

Ministar, odnosno ministar zdravlja propisuje način povezivanja i uslove za čuvanje evidencija, spiskova i baza podataka.

XII. NADZOR

Nadzor nad primenom zakona

Član 83.

Nadzor nad primenom odredaba ovog zakona i propisa donetih na osnovu ovog zakona u sprovođenju službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti vrši Ministarstvo, odnosno ministarstvo nadležno za poslove zdravlja, u skladu sa zakonom i drugim propisima kojima se uređuje organizacija državne uprave i delokrug poslova.

Nadzor nad primenom odredaba ovog zakona i propisa donetih na osnovu ovog zakona u sprovođenju službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti Ministarstvo vrši preko veterinarskih inspektora, fitosanitarnih inspektora,

poljoprivrednih inspektora i šumarskih inspektora, a ministarstvo nadležno za poslove zdravlja preko sanitarnih inspektora.

Na neregistrovane subjekte i postupanje prema neregistrovanim subjektima primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje inspekcijski nadzor.

Prava i dužnosti nadležnog inspektora

Član 84.

U sprovođenju službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti nadležni inspektor Ministarstva ima pravo i dužnost da:

- 1) kontroliše da li svi subjekti i organi na koje se zakon odnosi preduzimaju mere u skladu sa ovim zakonom i propisima u oblastima na koje se ovaj zakon primenjuje;
- 2) proverava da li je pravno lice ovlašćeno u skladu sa članom 19. ovog zakona i posebnim zahtevima propisanim u oblastima na koje se ovaj zakon primenjuje;
- 3) proverava da li je pravno lice, odnosno preduzetnik, ovlašćeno u skladu sa članom 20. ovog zakona i posebnim zahtevima propisanim u oblastima na koje se ovaj zakon primenjuje;
- 4) proverava da li ovlašćena tela postupaju u skladu sa odredbama člana 21. ovog zakona;
- 5) proverava da li zaposleni u objektima u kojima se vrši klanje živine ili lagomorfa, odnosno u objektima u kojima se vrši klanje životinja drugih vrsta ispunjavaju zahteve u skladu sa članom 23. stav 4. ovog zakona;
- 6) kontroliše ispunjenost dodatnih zahteva u skladu sa ovim zakonom (čl. 23 – 31);
- 7) kontroliše pošiljku koja se uvozi, odnosno koja je u tranzitu u skladu sa ovim zakonom i posebnim propisima na koje se ovaj zakon primenjuje;
- 8) proverava da li je posebna obrada pošiljaka sprovedena u skladu sa ovim zakonom (član 50);
- 9) proverava da li službene laboratorije i referentne laboratorije ispunjavaju zahteve u skladu sa ovim zakonom (član 64. stav 3. i član 71);
- 10) kontroliše izvršavanje mera po ovom zakonu;
- 11) preduzima druge mere i radnje u skladu sa ovim zakonom.

U sprovođenju službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti nadležni sanitarni inspektor ima pravo i dužnost da:

- 1) kontroliše da li svi subjekti i organi na koje se zakon odnosi preduzimaju mere u skladu sa ovim zakonom i propisima u oblastima na koje se ovaj zakon primenjuje;
- 2) proverava da li je pravno lice ovlašćeno u skladu sa članom 19. ovog zakona i posebnim zahtevima propisanim u oblastima na koje se ovaj zakon primenjuje;
- 3) proverava da li je pravno lice, odnosno preduzetnik, ovlašćeno u skladu sa članom 20. ovog zakona i posebnim zahtevima propisanim u oblastima na koje se ovaj zakon primenjuje;
- 4) proverava da li ovlašćena tela postupaju u skladu sa odredbama člana 21. ovog zakona;

- 5) kontroliše ispunjenost dodatnih zahteva u skladu sa članom 24. ovog zakona;
- 6) kontroliše pošiljke robe koja se uvozi, odnosno koja je u tranzitu u skladu sa ovim zakonom i posebnim propisima na koje se ovaj zakon primenjuje;
- 7) proverava da li je posebna obrada pošiljaka robe sprovedena u skladu sa ovim zakonom (član 50);
- 8) proverava da li službene laboratorije i referentne laboratorije ispunjavaju zahteve u skladu sa ovim zakonom (član 64. stav 3. i član 71);
- 9) kontroliše izvršavanje mera po ovom zakonu;
- 10) preduzima druge mere i radnje u skladu sa ovim zakonom.

Mere koje nalaže nadležni inspektor Ministarstva

Član 85.

U vršenju poslova iz člana 84. ovog zakona nadležni inspektor Ministarstva u slučaju kada utvrdi neusaglašenost sa zahtevima u skladu sa ovim zakonom i propisima u oblastima na koje se ovaj zakon primenjuje ovlašćen je i dužan da:

- 1) naredi otklanjanje neusaglašenosti utvrđenih službenom kontrolom u skladu sa ovim zakonom i propisima u oblastima na koje se ovaj zakon primenjuje;
- 2) podnese zahtev za pokretanje krivičnog i prekršajnog postupka i prijavu za privredni prestup zbog kršenja odredaba ovog zakona i propisa donetih na osnovu njega;
- 3) naredi druge mere i preduzima druge radnje u skladu sa ovim zakonom.

Mera iz stava 1. tač. 1) i 3) ovog člana nalažu se rešenjem nadležnog inspektora.

Mere koje nalaže sanitarni inspektor

Član 86.

U vršenju poslova iz člana 84. ovog zakona sanitarni inspektor u slučaju kada utvrdi neusaglašenost sa zahtevima u skladu sa ovim zakonom i propisima u oblastima na koje se ovaj zakon primenjuje ovlašćen je i dužan da:

- 1) naredi otklanjanje neusaglašenosti utvrđenih službenom kontrolom u skladu sa ovim zakonom i propisima u oblastima na koje se ovaj zakon primenjuje;
- 2) podnese zahtev za pokretanje krivičnog i prekršajnog postupka i prijavu za privredni prestup zbog kršenja odredaba ovog zakona i propisa donetih na osnovu njega;
- 3) naredi druge mere i preduzima druge radnje u skladu sa ovim zakonom.

Mera iz stava 1. tač. 1) i 3) ovog člana nalažu se rešenjem sanitarnog inspektora.

Nadležnost za rešavanje žalbi

Član 87.

Na rešenje nadležnog inspektora može se izjaviti žalba ministru, odnosno ministru zdravlja u roku od osam dana od dana dostavljanja rešenja.

Žalba ne odlaže izvršenje rešenja.

XIII. KAZNENE ODREDBE

Prekršaj pravnog lica i preduzetnika

Član 88.

Novčanom kaznom od 150.000 do 2.000.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

- 1) ne otkloni neusaglašenost utvrđenu službenom kontrolom u skladu sa ovim zakonom i propisima u oblastima na koje se ovaj zakon primenjuje;
- 2) ne omogući pristup opremi, prevoznom sredstvu, prostorima i drugim mestima pod njegovom kontrolom, kao i njihovoj okolini; računarskom sistemu za upravljanje informacijama; životinjama i robi koja je pod njegovom kontrolom; dokumentima i drugim relevantnim podacima (član 17. stav 1);
- 3) ne sarađuje sa nadležnim inspektorom, ovlašćenim telom, službenim veterinarom, odnosno službenim licem za zdravlje bilja u toku službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti (član 17. st. 2. i 4);
- 4) ako postupa suprotno odredbama člana 21. ovog zakona;
- 5) ako ne ispunjava dodatne zahteve u skladu sa ovim zakonom (čl. 23 – 31);
- 6) u roku od 24 sata po prispeću pošiljke ne obavesti nadležnog inspektora odgovornog za sprovođenje službenih kontrola u mestu odredišta o prispeću pošiljke u objekat (član 58. stav 4);
- 7) prilikom uzimanja uzoraka ne stavi besplatno na raspolaganje dovoljnu količinu uzoraka koja je neophodna za laboratorijsko ispitivanje i dijagnostiku, nadležnom inspektoru (član 62. stav 4);
- 8) ne postupi po rešenju nadležnog inspektora u skladu sa ovim zakonom.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 20.000 do 50.000 dinara i odgovorno lice u pravnom licu.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 50.000 do 500.000 i preduzetnik.

XIV. USKLAĐIVANJE SA PRAVNIM TEKOVINAMA EVROPSKE UNIJE

Član 89.

Ovaj zakon je usklađen sa osnovnim načelima:

- 1) Uredbe (EU) 2017/625 Evropskog parlamenta i Saveta od 15. marta 2017. godine o službenim kontrolama i drugim službenim aktivnostima kojima se osigurava primena propisa o hrani i hrani za životinje, pravila o zdravlju i dobrobiti životinja, zdravlju bilja i sredstvima za zaštitu bilja, i o izmeni uredaba (EZ) br. 999/2001, (EZ) br. 396/2005, (EZ) br. 1069/2009, (EZ) br. 1107/2009, (EU) br. 1151/2012, (EU) br. 652/2014, (EU) 2016/429 i (EU) 2016/2031 Evropskog parlamenta i Saveta, uredaba Saveta (EZ) br. 1/2005 i (EZ) br. 1099/2009 i direktiva Saveta 98/58/EZ, 1999/74/EZ, 2007/43/EZ, 2008/119/EZ i 2008/120/EZ te o stavljanju van snage uredaba (EZ) br. 854/2004 i (EZ) br. 882/2004 Evropskog parlamenta i Saveta, direktiva Saveta 89/608/EEZ, 89/662/EEZ, 90/425/EEZ, 91/496/EEZ, 96/23/EZ, 96/93/EZ i 97/78/EZ te Odluke saveta 92/438/EEZ (Uredba o službenim kontrolama) (SL L 95, 7. 4. 2017, str. 1) poslednji put izmenjena Uredbom (EU) Evropskog parlamenta i Saveta 2024/3115 od 27. novembra 2024. godine o

izmeni i dopuni Uredbe (EU) 2017/625 u pogledu određenih obaveštenja o neusaglašenosti (OJ L 3115, 16. 12. 2024, str. 1);

2) Sprovedbene uredbe Komisije (EU) 2019/1013 od 16. april 2019. godine o prethodnoj najavi pošiljaka određenih kategorija životinja i robe koje ulaze u Uniju (SL L 165, 21.6.2019, str. 8);

3) Delegirane uredbe Komisije (EU) broj 2019/2125 od 10. oktobra 2019. godine koja dopunjava Uredbu (EU) broj 2017/625 Evropskog parlamenta i Saveta u pogledu pravila o sprovođenju posebnih službenih kontrola drvene ambalaže, obaveštavanju o određenim pošiljkama i merama koje treba preduzeti u slučajevima neusaglašenosti (SL L 321, 12.12.2019, str. 99);

4) Delegirane uredbe Komisije (EU) broj 2019/1666 od 24. juna 2019. godine koja dopunjava Uredbu (EU) broj 2017/625 Evropskog parlamenta i Saveta u pogledu uslova za praćenje prevoza pošiljki određene robe od graničnog kontrolnog mesta prispeća do objekta u mestu odredišta u Uniji i za praćenje njihovog prispeća u taj objekat (SL L 255, 4.10.2019, str. 1);

5) Delegirane uredbe Komisije (EU) 2021/1353 od 17. maja 2021. godine kojom se dopunjava Uredba (EU) 2017/625 Evropskog parlamenta i Saveta o slučajevima i uslovima pod kojim nadležni organi mogu da imenuju službene laboratorije koje ne ispunjavaju uslove u pogledu svih metoda koje koriste za službene kontrole ili druge službene aktivnosti (SL L 291, 13.8.2021, str. 20).

XV. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Rok za usklađivanje pravnog lica, preduzetnika, odnosno fizičkog lica

Član 90.

Pravna lica i preduzetnici koji posluju u oblastima na koje se ovaj zakon primenjuje dužna su da svoje poslovanje usklade sa odredbama ovog zakona u roku od dve godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Fizička lica koja obavljaju aktivnosti u oblastima na koje se ovaj zakon primenjuje dužna su da svoje aktivnosti usklade sa odredbama ovog zakona u roku od dve godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Nastavak obavljanja poslova ovlašćenih tela i laboratorija

Član 91.

Pravna lica i preduzetnici koji su ovlašćeni za vršenje određenih poslova iz oblasti na koje se ovaj zakon primenjuje nastavljaju da obavljaju poslove do okončanja konkursa u skladu sa ovim zakonom.

Referentne i službene laboratorije koje su ovlašćene za vršenje određenih poslova iz oblasti na koje se ovaj zakon primenjuje nastavljaju da obavljaju poslove do isteka roka na koji su izabrane u skladu sa posebnim propisima.

Primena podzakonskih akata

Član 92.

Podzakonski propisi koji se donose na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona doneće se u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja propisa na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona primenjivaće se propisi doneti na osnovu zakona iz oblasti na koje se ovaj zakon primenjuje, ako nisu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Obaveze od dana pristupanja Evropskoj uniji

Član 93.

Od dana pristupanja Evropskoj uniji:

- 1) izvozom će se smatrati iznošenje životinja i robe u države koje nisu članice Evropske unije (u daljem tekstu: treće države);
- 2) pošiljkom će se smatrati pošiljka životinja i robe koja se uvozi iz trećih država;
- 3) uvozom će se smatrati unošenje i stavljanje životinja i robe na tržište iz trećih država;
- 4) otpremanje pošiljki životinja i robe će se smatrati otpremanjem unutar država članica.

Prestanak važenja

Član 94.

Danom početka primene ovog zakona prestaju da važe čl. 81. i 148. Zakona o veterinarstvu („Službeni glasnik RS”, br. 91/05, 30/10, 93/12 i 17/19 – dr. zakon).

Važenje

Član 95.

Odredbe člana 82. ovog zakona prestaju da se primenjuju danom ulaska Republike Srbije u Evropsku uniju.

Stupanje na snagu

Član 96.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”, a primenjuje se od 1. juna 2026. godine, osim odredbe člana 19. stav 1. tačka 5) ovog zakona koja se primenjuje od 1. januara 2027. godine, a u delu koji se odnosi na oblast koju uređuje:

- 1) bezbednost hrane primenjuje se od 1. juna 2026. godine;
- 2) genetički modifikovane organizme primenjuje se od 1. januara 2027. godine;
- 3) hranu za životinje primenjuje se od 1. juna 2026. godine;
- 4) zdravlje životinja primenjuje se od 1. juna 2026. godine;
- 5) sporedne proizvode životinjskog porekla primenjuje se od 1. juna 2026. godine;
- 6) dobrobit životinja primenjuje se od 1. juna 2026. godine;
- 7) zdravlje bilja primenjuje se od 1. januara 2027. godine;
- 8) sredstva za zaštitu bilja primenjuje se od 1. januara 2027. godine;
- 9) organsku proizvodnju primenjuje se od 1. juna 2026. godine;
- 10) upotrebu i označavanje proizvoda zaštićenim oznakama geografskog porekla i oznakama garantovano tradicionalnih specijaliteta, kao i tradicionalnim izrazima primenjuje se od 1. juna 2026. godine.